

DİMİTROF 100 YAŞINDA

TKP YAYINLARI

BASIM TARİHİ: Haziran 1982

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	Sayfa 5
DİMİTROF'UN KISA BİYOGRAFİSİ	7
Orhan Gediz	
BÜYÜK ENTERNASYONALİST	
GEORGİ DİMİTROF.....	24
Dimitır Stanişev (BKP MK Sekreteri)	
DİMİTROF'UN 100. YILDÖNÜMÜNDE	
TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ'NİN GÜNCEL SAVAŞIMI.....	39
Ali Saim	

ÖNSÖZ

18 Haziran 1982, büyük proleter devrimci Georgi Dimitrof'un 100. doğum yıldönümüdür. Barıştan,demokrasiden,sosyalizmden yana güçler tüm dünyada 20. yüzyılın bu büyük proleter enternasyonalistini, Marksist-Leninistini doğum yıldönümünde saygıyla anıyorlar. Dimitrof'un teorik çalışmaları, pratik savaşmaları bugün de büyük bir güncellik taşıyor. Georgi Dimitrof'u partimizin, Türkiye işçi sınıfının savaşmalarıla bağlayan birçok tarihsel olgu, sayısız bağ vardır. Türkiye komünistleri Dimitrof'u Leipzig' de Hitler faşizmine tokat üzerine tokat indiren kahraman bir savaşçı, Komünist Enternasyonal'de kendilerine yol gösteren usta bir teorisyen ve taktisyen olarak

tanıldılar. Onun öncülüğünde komşu Bulgaristan'da kurulan sosyalizmin kıvancını yaşadılar.

Bugün gerici askersel diktatörlük altında onun 100. doğum yıldönümünü geniş yığınsal toplantılarla kutlayamıyoruz. Ne ki, işçi sınıfımızın, partimizin savaşımı aralıksız sürüyor. Bu kitapçık bu savaşıma bir katkıdır. Kısa biyografi Georgi

5

Dimitrof'un zengin deneyimlerle dolu yaşam öyküsünü dile getiriyor. Bulgar Komünist Partisi MK Sekreteri Stanişev yoldaşın yazısı, Dimitrof'un evrensel önemini özlü bir biçimde bizlere ulaştırıyor. Ali Saim imzalı yazı da .Dimitrof'un öğretileri ışığında partimizin güncel savaşımını ele alıyor, partimizin işçi sınıfının birliği, cephe konularına yaklaşımını TKP MK'nin son Mayıs 1982 Plenumunun çizgisini somutluyor.

Proletarya enternasyonalizmine, yüce Lenin'in ülkesine, partisine Dimitrof gibi bağlılık, yığınlara, onların savaşımına Dimitrof gibi sarılmak, Türkiye komünistleri bu yoldan şaşmayacaklardır.

TKP Yayınları 6

DİMİTROF'UN KISA BİYOGRAFİSİ Orhan Gediz

Bilen yoldaşın "Dev" diye nitelediği Georgi Dimitrof, 18 Haziran 1882'de, Bulgaristan'ın Pernik iline bağlı Kovaçevtsi köyünde, bir emekçi ailesinde dünyaya geldi.

G. Dimitrof devrimci bir ailenin bir üyesidir. Tüm kardeşler, genç yaşta halkın özgürlüğü ve mutlu geleceği için verilen savaşa katıldılar. Dimitrof çalışkan bir öğrenciydi. Orta okuldayken hastalandı. Uzun süre okula gidemedi. İyileştiğinde de okuldan ayrılmak zorunda kaldı. Sofya'daki küçük bir basımevinde çalışmaya başladığında henüz 13 yaşındaydı, Dimitrof, işçi sınıfının sıralarına katıldığı dönemde, Bulgaristan'da sendikal hareket ilk adımlarını atıyordu.

Dimitrof'un işçi ve devrim hareketi sıralarında attığı ilk adımlar, basın işçilerinin örgütlenme ve sınıfsal temelde savaş yürütme eylemleriyle bağlıdır. O,"Bratstvo" (Kardeşlik) Genel İşçi Örgütüne üye oldu.Burada, Bulgaristan İşçi Sosyal Demokrat Partisi'nin ekonomik ve politik savaş çağrısını içtenlikle benimsedi. Daha çocuk yaşta basın işçilerinin çetin grevlerine aktif katıldı.

7

Dimitrof, basımevi işçilerinin örgüt ve eğitim işlerine olduğu gibi o dönemde BİSDP'nde "dar" ve "geniş" sosyalistler arasında kızılgan kavgalara da canlı bir ilgi gösteriyordu. Devrimci Marksistler (dar sosyalistler) , oportünistlerin (geniş sosyalistler) burjuva partileriyle uzlaşma

politikasına kesinlikle karşı çıkıyor, partinin her şeyden önce dikkatini işçilere,onların örgütlenmesi ve Marksist eğitimi sorunlarına yöneltmesini istiyorlardı. Marksist sosyalistler, oportünistlerin parti kapılarını küçük burjuva ögelere geniş olarak açma tezlerine karşı, sınıf savaşının devrimci ilkelerini, Marksizmin devrimci niteliğini savunuyorlardı. İşte bu savaşların kızıştığı 1902 yılında Dimitrof, BİSDP sıralarına katıldı.O günden sonra parti onun yazgısı oldu. Yaşamı ve savaşının anlam ve içeriğini oluşturdu.

G. Dimitrof, devrimci Marksistlerden yanaydı. O yıllarda yayınlanan "Oportünizm ve Sendikalar" "başlıklı yazısında, basın işçilerini reformistlerin provokasyonlarına karşı sendika çatısı altında birlikte savaşa çağırıyordu.

1905 Devrimi'nin etkileri:

1905-1906 yıllarında, Birinci Rus Devriminin etkisiyle Bulgaristan'da işçi hareketi yükseldi. Pernik kentinde maden işçileri greve gitti. BİSDP (dar sosyalistler) Merkez Komitesi, Dimitrof la G.Kirkov'u grevi yönetmekle görevlendirdi. Hükümet, grevcilere azgınca saldırdı. Yığınsal tutuklamalara gitti. Dimitrof da tutuklananlar arasındaydı. Pernik grevcilerinin haklı eylemini Sofya emekçileri yığınsal gösteriler-

le destekledi. Grev 35 gün sürdü. Başarıyla sonuçlandı. Bu grev, genç Dimitrof için çetin sınıf savaşlarında gerçek bir okul oldu. Dimitrof, Temmuz 1909'da yapılan partinin 16. Kongresinde Merkez Komitesine seçildi. İki gün sonra yapılan İşçi Sendikaları Genel Birliği'nin 6. Kongresinde ise o, sınıf savaşı konularından hareket eden bu örgütün başına getirildi.

Dimitrof, devrimci sendikaları çetin sınıf savaşı koşullarında büyük bir ustalıkla yönetti. Onları proletarya enternasyonalizmi ruhunda eğitti. İlk enternasyonalist ilişkilerini de o dönemde kurmaya başladı. Sendika başkanı olarak Dimitrof, İsveç'te (1909) Almanya'da (1910), Belçika ve Romanya'da (1911) büyük grev savaşlarına katılan işçilere, lokavtlardan zarar gören Norveç ve Sibirya emekçilerine yardım için açılan, geniş kampanyaların örgütçüsüydü.

Dimitrof, 1909'da Belgrad'ta yapılan Balkan ülkeleri Sosyal Demokrat Partilerinin Birinci Konferansı'na katıldı. Konferans, sosyal-demokratları aralarındaki görüş ayrılıklarını bir kenara bırakmaya birlik ilkesini yaşama geçirmeye çağırdı. O dönemde Balkan ülkelerindeki sosyal-demokrat partiler, burjuvaziye, krallık rejimlerinin millîyetçi-şoven politikalarına kesinlikle karşıydılar. Ama bunlar, Ekim 1912'de Osmanlı imparatorluğuna karşı başlayan ve daha sonra Balkan ülkeleri arasında silahlı çatışmaya dönüşen savaşı önleyecek güçte ve yetenekte değillerdi.

Bulgaristan'da 1913 de yapılan parlamento seçimlerinde dar sosyalistler partisi

18 sayıyı çıkarmayı başardı. G.Dimitrof, dar sosyalistlerin parlamento grup başkanı seçildi. Grup, aktif bir çalışma yürütüyordu. Dimitrof, parlamentoya ilk adımını atar atmaz Çar Ferdinand'ın ulusal felaket politikasına karşı sesini yükseltti. Ülkeyi savaşa sürükleyenlerden hesap sorulması, savaşa karşı çıkan tutuklu er ve subayların serbest bırakılması istemlerini yükseltti. Dar sosyalistler partisi ve Dimitrof için yeni sınav günleri gelip çatmıştı. Dünya hızla savaşa doğru sürükleniyordu.

Bulgaristan'daki Devrimci Marksistler, ülkenin savaşa katılmasına karşı çıktılar. Bulgaristan'ın tarafsız kalması, Balkan ülkeleri arasında varolan çatışmalı sorunların barışçı yollarla çözülmesi istemlerini ileri sürdüler. Parlametoda onaya sunulan savaş fonuna karşı kesin tutum aldılar.

Oktobr Devrimi ve Dimitrof:

1917 Şubatında Rusya'da çarlık rejiminin yıkılması Bulgar Marksistlerinin burjuvazinin egemenliğine karşı savaşlarına canlılık getirdi. 1917 1 Mayıs'ı, tüm ülkede yığmsal törenlerle kutlandı. Sofya'da düzenlenen mitingde, Dimitrof, ateşli Leninci bir konuşma yaptı.

7 Kasım 1917'de Rusya'da utkuyla sonuçlanan Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi, dünyayı yerinden oynattı. Sosyalizm ve komünizm çağını açan Oktobr Devrimi'nin yankıları,

Bulgaristan'da da çok büyüktü.Dimitrof , o günlerde ülkeyi baştan başa dolaştı. Oktobr Devrimi'nin Bulgaristan halkı ve tüm dünya halkları için ne anlama geldi-

10

ğini somutladı, . anlattı. O dönemde Dimitrof un parti içinde olduğu gibi, işçi sendikal hareketi içinde de büyük bir saygınlığı vardı. Polis onu susturmak, eylemden uzaklaştırmak için tuzaklar kuruyordu. Saylav olarak dokunulmazlık hakkının bulunmasına karşı, 11 Ağustos 1918'de tutuklandı. 3 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı.

Eylül sonlarında, Birinci Dünya Savaşına giren Bulgar ordusundaki kimi er ve subaylar ayaklandılar. Silahlarını, ülkeyi felakete sürükleyenlere karşı çevirdiler.Da-ha«sonra bunlar Radomir kentinde bir cumhuriyet kurdular. Ayaklanmanın başında, , Bulgaristan Çiftçi Halk Birliği yöneticilerinden Aleksandır Stanboliyski ve Rayko Daskalov bulunuyordu. Ayaklanma,canavarca bastırıldı. Bulgaristan savaştan çok bitkin çıktı. Halkın genel hoşnutsuzluğu daha da artmıştı. Burjuvazi bu gelişmeyi bastırmak için, genel af ilan etti. Sofya merkezi cezaevinin bir hücrelerinde dört ay kalan Dimitrof da bu aftan yararlandı.

Mayıs 1919'da partinin İkinci Kongresi yapıldı. Bulgaristan İşçi Sosyal Demokrat Partisi,Bulgaristan Komünist Partisi adını aldı.

Kongre, partinin 1919'da kurulan Üçüncü Enternasyonal'e üyeliğini onayladı. Dimitrof u parti yönetimine seçti.

1920 Martında Bulgaristan'da genel seçimler yapıldı. Bulgaristan Çiftçi Halk Birliği oyların çoğunluğunu almayı başardı. Aleksandır Stanboliyski'nin başkanlığında yeni bir hükümet kuruldu. Bu seçimlerde, komünistler, 50 sayılav çıkardı. Dimitrof, ikinci kez parlamentoya seçildi.

11

Lenin'le görüşme:

Dimitrof, 1921 Şubatında Moskova'da V, İ, Lenin ile görüştü, Bulgaristan'da, devrimci hareketin durumu üstüne görüş değiş-tokuşunda bulundu. Komünist Partisinin erki ele alacak güçte olduğunu anlattı. Lenin bu görüşmede Dimitrofla, Bulgaristan komünistlerine, çok değerli öğütlerde bulundu. "Gerici güçler henüz çok güçlü, ezilirsiniz. Önce partinin devrimci öncülüğünü güçlendirin. İşçi-köylü birliğini sağlayın" önerilerinde bulundu, Dimitrof bu görüşmede ele alınan sorunları Bulgaristan koşullarına göre değerlendirdi, uyguladı.

O dönemde Bulgar burjuvazisi, Çiftçi Birliği hükümetini erkten uzaklaştırmanın ve komünist partisinin etkisini kırmanın yollarını arıyordu. Gericilik "Narodan sgovor" adında, faşist bir örgüt kurmuştu. Tehlike artıyordu. Faşistlerin etkinlik

kazanmasına,gericiliğin artan saldırılarına karşı komünistlerle Çiftçi Birliği üyelerinin birlikte göğüs germeleri gerekiyordu. Dimitrof, parti basınında, faşistlerin baş kaldırmasına karşı, halkı özgürlükleri korumaya çağıran yazılar yayınladı. Komünistleri,çiftçi Birliği hükümetini desteklemeye çağırdı. Dimitrof, Komin tem'in kararları ışığında, işçi-köylü erki belgisi etrafında birlik ilkesini ortaya süren ilk parti yöneticilerinden biridir. O,sürekli olarak işçi ve köylülerin tek cephede birleşmeleri zorunluluğunu vurguluyordu. Bunlar, tek cephe taktiğini teorik temellendirmede, Dimitrof'un attığı ilk adımlardı, 1923 baharında, ülkede seçim hazırlıkları

12

yapılıyordu.Çiftçi Birliği hükümeti,gericiliğin etkisizleştirildiği yanılıgısına düşerek, komünistleri baş tehlike olarak görmeye başladı. Saldırıları birbirini kovalıyordu. Böyle bir ortamda, 9 Haziran 1923'de,Çiftçi Birliği hükümet i,askersel bir devirme sonucu erkten uzaklaştırıldı.Aleksandır Stanboliyski hunharca öldürüldü. Ülkenin birçok bölgesinde işçi ve köylüler askersel-faşist darbecilere karşı yer yer ayaklandılar.Komünist Partisi, bu eylemleri desteklemedi.Darbeyi, burjuvazinin iki kesimi arasında bir kapışma olarak nitelendirerek tarafsızlık konumlarına geçti. Bu tarihsel yanılıgı, hem Komünist Partisine, hem de devrimci harekete çok ağır kayıplara mal oldu. Partinin tarafsızlığı, darbecilerin işini

kolaylaştırdı. Bunlar işçi sınıfına, devrimci güçlere karşı kanlı bir saldırıya geçtiler.

Komintern, Bulgaristan Komünist Partisi'nin tarafsızlık taktiğini sert bir biçimde eleştirdi. Parti hatasını anladı.Ama iş işten geçmişti.Parti yönetiminin 5-7 Ağustos' da Sofya'da yapılan toplantısında aralarında Dimitrof'un da yer aldığı Marksçı-Lenin-ci güçler üstün geldi. Bu toplantıda partinin faşist darbecilere karşı silahlı ayaklanma çizgisi onaylandı.

Dimitrof, silahlı ayaklanmanın başta gelen politik sorunu olarak anti-faşist güçlerin Tek Cephesini görüyordu. O,Lenin'in tek cephe teorisinin Bulgaristan koşullarında nasıl uygulanabileceği üzerine aydınlatıcı yazılar gazdı,. Faşist diktatörlüğün yalnız komünistlerin değil,tüm halkın ortak düşmanı olduğunu ve ancak tüm halkın,işçi ve köylülerin elele vermesiy-

13

le bu diktatörlüğe son verilebileceğini açık ve inandırıcı bir dille anlatıyordu, Dimitrof Tek Cephenin demokratik partilerin ve toplumsal örgütlerin faşist diktatörlüğe karşı savaş birliği olduğunu, bu partilerin program ve amaçlarının varolan görüş ayrılıklarının tek cephenin kurulmasına engel olmaması gerektiğini sürekli vurguluyordu, Dimitrof işçilere, tek cephenin sınıf uzlaşmacılığı değil sınıf savaşının bir biçimi olduğu gerçeğini kavramalarını öğütlüyordu.

İlk anti-faşist ayaklanma:

23 Eylül 1923'de başlayan dünya tarihindeki ilk anti-faşist ayaklanma, kanlı bir biçimde bastırıldı., Bu ayaklanma başarısızlığına karşın, BKP'nin yeni tip Leninci bir parti olarak gelişmesi yolunda büyük bir rol oynadı, Dimitrof şöyle diyordu: "Bu yenilgi,bize, ilerdeki çetin sınıf savaşlarında başarılı olmamızı öğretecektir".

Eylül ayaklanmasından sonra Dimitrof ülkeyi terk etmek zorunda kaldı, viyana'ya gitti,Ağır illegal .koşullara karşın, partinin yeniden toparlanması, kalkınması için çok çalıştı. Bir yandan parti organı "İşçi gazetesi"ni çıkarıyor, diğer yandan, 23 Eylül ayaklanmasının başarısızlığının nedenlerini araştırıyor, anti-faşist savaşın güncel sorunlarını işliyordu.

BKP'nin ilk illegal konferansı 1924 Mayısında Vitoşa dağında yapıldı, Dimitrof bu konferansta Merkez Komitesine seçildi, Bu Konferansta Dimitrof ve V.Kolarov, ülkenin içinde bulunduğu durumun ve güçler dengesinin geniş bir analizini yaptıktan sonra, silahlı ayaklanma kararının geri alınmasını

14

istediler. Komintern'in önerisi de bu doğrultuydu .

Komintern,komünistlerin gizlilik koşullarına uyararak illegal çalışmalarını geniş yığınlar arasında sürdürmelerini öneriyordu.

Ne ki, partinin askeri kanadında bulunan "sol" sekte ögeleri, bu

önerileri dikkate almadılar. 16 Nisan 1925'te Sofya'da büyük bir suikasta kalkıştılar. Bu olayı gerekçe yapan faşist hükümet, tüm sol güçlere karşı canavarca bir saldırıya geçti. Komünist Partisi, Çiftçi Birliği ve devrimci sendikalar büyük kayıplar verdi.

Ülkedeki devrimci hareket çok çetin bir döneme girdi.

Verilen bu kayıplardan sonra Dimitrof Dağıtılan parti örgütlerinin yeniden kurulması ve önceki dönemden dersler çıkararak partinin Bolşevikleşmesi sorununu gündeme getirdi.

Komintern'deki yoğun çalışmalar:

Dimitrof, Komintern'de yoğun bir çalışma içindeydi. 1924'te Komintern'in Beşinci Kongresine katılan Dimitrof, bir yıl sonra Komintern'de profesyonel olarak çalışmaya başladı.

Polonya, Finlandiya, Litvanya, Letonya ve Estonya Komünist Partilerinin oluşturduğu Saltık Bölgesi Sekreterliği sorumlusu oldu. Bu arada Balkan ülkeleri komünist partilerinin çalışmalarıyla da yakından ilgileniyordu.

Dimitrof, o dönemde çok büyük zorluklar içinde bulunan uluslararası komünist hareketin birliği için yapılan çalışmalara aktif katıldı. Troçkistlere karşı Leninci ilkeleri var gücüyle savundu.

BKP'nin İkinci Konferansı, 1927'de Berlin'de yapıldı. Çalışma raporunu, Dimitrof oku-

du. Konferans, partinin geride bıraktığı dönemi derinlemesine değerlendirdi. Ne ki, dar sosyalistlerle, yeni tip Leninci parti ilkelerini benimseyenler arasındaki ayrılık nedenleri iyice saptanamadı. Kimi üyeler dar sosyalistler dönemini reddetmeye, her dar sosyalisti oportünist ilan etmeye kalkışmışlardı. Parti içinde bu tartışmalar sürerken, illegal komünist partisinin legal bir kolu olan Bulgaristan İşçi Partisi (BİP) ve illegal Komünist Gençlik Birliğinin legal bir kolu olan İşçi Gençler Birliği (RMS) kuruldu.

1929'da, Berlin'deki devrimci merkezin başında Dimitrof bulunuyordu. Dimitrof, o dönemde BKP Dış Bürosu sorumlusuydu. Bu arada Balkan Komünist Federasyonu ile Komintern arasındaki bağlantıyı da o gerçekleştiriyordu. Daha sonra Komintern'in Batı Avrupa Bürosu sorumlusu oldu.

Dimitrof, Komintern'in Batı Avrupa Bürosu sorumlusu olarak, emperyalizmin kışkırttığı savaş tehlikesine karşı aktif bir eylem yürüttü. Onun önerisiyle 27-29 Ağustos 1932'de Amsterdam'da "Savaşa karşı Dünya Barış Kongresi" toplandı. Bu Kongrede kurulan Savaşa karşı Uluslararası Barış Komitesi'ne G.Dimitrof da üye seçildi.

Leipzig kahramanı:

1932 yılında Paris'te yapılan "Savaşa karşı Uluslararası Savaş Komitesi" toplantısına katılan G. Dimitrof, Berlin'e döndüğünde, faşizm Avrupa'da yeni bir tırmanış içindeydi. 30 Ocak 1933'te,

Hitler erki ele geçirdi. Almanya'da faşist diktatörlük kuruldu. Faşistlerin erke gelmesiyle Almanya,

16

uluslararası gericiliğin merkezine ve savaş ocağına dönüştü. 28 Şubat sabahı gazeteleri eline aldığında Reichstag yangın olayını öğrendi.Dimitrof, bu provokasyonu tertipleyenleri ve bunların amaçlarını iyi biliyordu.Almanya seçimlerin eşiğindeydi. Almanya Komünist Partisi güçlü olduğu kadar, halk arasında da çok büyük bir saygınlığa sahipti.Bu durum, faşistleri ürkütüyordu. Seçimlerde gerilemekten, etkinlik yitirmekten korkuyorlardı. Bu yüzden komünistleri nasıl olursa olsun devre dışı bırakmak ve partiyi yok etmek istiyorlardı. Reichstag yangınını işte bu amaçla tezgahladılar. Bu provokasyondan sonra faşistler, ilerici - demokratik güçlere ve komünistlere karşı görülmedik bir teröre geçtiler. Kendilerinden yana olmayan herkesi zindanlara, toplama kamplarına attılar.Dimitrof için de Almanya'da illegal çalışma koşulları son derece ağırlaşmıştı. O, başka bir ülkeye gitmeye hazırlandığı sırada BKP'nden iki kişiyle birlikte tutuklandı.

Dimitrof'a karşı başlatılan düzmece dava, o dönemde faşistlerin kalesi sayılan Leipzig kentlinde yapılıyordu. Hitlerciler, "Reichstag'ı komünistler ateşe verdi", yalanını ileri sürerek, Almanya'yı pençesi altına alan faşist diktatörlüğü haklı göstermeye,Almanya Komünist

Partisi'ni ve dolayısıyla da uluslararası komünist hareketi yargılamaya ve komünistleri halkların gözünde küçük düşürmeye çalışıyorlardı. Dimitrof, bunun bilincindeydi. Ve bu savaşı kazandı. Ağır koşullara karşın Göringleri, Göbbelsleri, bunların yalana dayalı faşist ideolojilerini bozguna uğrattı.Leip-

17

zig duruşmasında Dimitrof, komünist dünya görüşünü, Marksizm-Leninizm ilkelerini büyük bir ustalıkla savundu. Suçlu sandalyesinde davacı oldu. Leipzig kahramanı Leninci çelik iradesi, üstün zekası ve güçlü mantığıyla, faşistlere unutamayacakları bir ders verdi. Bu, faşizm üzerinde elde edilen ilk utkuydu.

Yankıları tüm dünyada çok geniş oldu.

Dimitrof a karşı hiç bir kanıt ileri süremeyen faşist mahkeme, 23 Aralık 1933'te beraat kararı vermek zorunda kaldı. Ama yenilgiden kudurmuş dönen faşist elebaşları, onu serbest bırakmıyor, zindanda çürütmeye çalışıyorlardı. Tüm dünya anti- . faşist güçleri "Dimitrof a Özgürlük" belgisini yükselttiler. Onun-salıverilmesi için yığınsal kampanyalar düzenlendi. Bu kampanyalarda Sovyetler Birliği aktif bir rol oynadı. Dimitrof a Sovyetler Birliği vatandaşlığı hakkı tanıldı. Faşist zindandan çıkan Dimitrof, Sovyetler Birliği'ne gitti. Lenfin 'in ülkesi, onun ikinci anavatanı oldu.

VII. Kongre ve Dimitrof:

G.Dimitrof Moskova'da uluslararası komünist hareketin birliği, artan faşizm ve savaş tehlikesine karşı komünistlerle sosyal- demokratların eylem birliğinin sağlanması gibi güncel sorunlar üstüne yoğun bir çalışma yürüttü. Bu arada uluslararası komünist hareketin yeni strateji ve taktiğini çizecek olan Komünist Enternasyonalin VII. Kongresini hazırlama görevi de ona verilmişti.

Dimitrof'un Komintern'in VII. Kongre hazırlıklarını sürdürdüğü sıralarda, Bulgaris-

18

tan'da askersel-faşist hükümet darbesi (1934) yapıldı. Faşist hükümet Bulgaristan İşçi Partisi'ni (BİP) ve İşçi Gençler Birliği'ni (RMS), öteki tüm demokratik örgütleri kapattı. Bu durum ülkede illegal koşullarda savaştan iki komünist partisinin ortaya çıkmasına neden oldu. Daha sonra 1938'de BKP ile BİP, Bulgaristan İşçi Partisi (K) adı altında birleştiler.

Komintern'in VII. Kongresi, 25 Temmuz 1935'te Moskova'da çalışmalarına başladı. Dimitrof'un 2 Ağustos 1935'te okuduğu "Faşizmin Tırmanışı ve Komünist Enternasyonalin Faşizme karşı İşçi Sınıfının Birliği Savaşındaki Görevleri" başlıklı rapor dikkat merkezindeydi. Bu rapor, uluslararası komünist hareketin önündeki güncel sorunları ele aldı. Faşizmin tırmanışına ve yeni bir dünya savaşına karşı, komünist partilerine açık bir strateji ve esnek bir taktik çizdi. Dimitrof bu raporda, geniş bir anti-faşist halk

cephesi sorununu, Leninci ilkeler ışığında ilk kez etraflıca temellendirdi.

Dimitrof, VII. Kongrede Komintern Genel Sekreterliğine getirildi. Bu, onun, faşizme . karşı savaştaki tarihsel hizmet in in, tükenmez enerjisiyle komünist hareketin birliğinin güçlenmesine yönelik büyük katkısınının Marksizm'e-Leninizm'e sonsuz bağlılığının dünya komünist hareketince tanınması demektir.

Komünist Enternasyonal Dimitrof'un yönetiminde daha büyük bir saygınlığa ulaştı. VII. Kongrenin kararları Komünist Partilerince ertelenmez bir görev olarak ele alınıyor ve pratikte uygulanıyordu. özellikle emperyalizme ve faşizme karşı geniş halk

19

cepheleri oluşturma yolunda önemli adımlar atılmıştı.

Sovyet ülkesine tutum: denek taşı

Dimitrof, her zaman Lenin'in kurduğu Sovyet devletini, uluslararası komünist ve işçi hareketinin, ulusal kurtuluş savaşlarının başlıca dayanağı olduğunu vurguluyordu. Dimitrof şöyle diyordu:

"Sovyetler Birliği'ne karşı tutum, kimin demokrasi ve barıştan yana, kimin ise demokrasiye ve barışa düşman olduğunu anlamak için bir denek taşıdır". Bu saptama, özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarında büyük önem ve anlam kazandı.

Mitler Almanyası Avrupa'nın önemli bir bölümünü işgal ettikten sonra 2 Haziran 1941' de Lenin'in ülkesine, ilk işçi-köylü devletine

canavarca saldırdı. Bu savaşta yalnız dünyanın ilk sosyalist devletinin yazgısı değil, aynı zamanda demokrasinin geleceğiyle birlikte dünya uygarlığının, yazgısı da belirlenecekti.

Sovyetler Birliği Alman faşizminin dünyaya egemen olmasının yolunu kesti. Hitlerleri bozguna uğrattı. Faşizm üzerinde elde edilen büyük utku, insanlık tarihinde yeni bir dönem açtı. Dünya sosyalist sistemi kuruldu.

9 Eylül utkusunun mimarı:

Dimitrof Komintern'deki yoğun çalışmaları sırasında, Bulgaristan'daki gelişmeleri de büyük bir dikkatle izliyordu. Halkın genel hoşnutsuzluğunun arttığını, devrimci durumun olgunlaştığını saptayan Dimitrof, ülkenin tüm anti-faşist, anti-emperyalist ve

20

demokratik güçlerini Tek Cephede birleşmeye çağırdı. 1942'de, bu çağrı temelinde, Vatan Cephesi örgütü kuruldu.

Dimitrof'un çizdiği yol 9 Eylül 1944'te Bulgaristan'ı utkuya ulaştırdı. -Mitler faşizminin belini kıran şanlı Kızıl Ordunun belirleyici desteğiyle, Bulgaristan halkı .faşist diktatörlüğü yıktı. Sosyalist devrimi gerçekleştirdi. Böylece Dimitrof'un tüm yaşamını adadığı yüce dava,ezgiden,sömürüden, yoksulluktan, faşist Almanya'ya köle olmaktan kurtulmuş bir Bulgaristan,özgürce gelişip güçlenme yoluna giren bir Bulgaristan özlemi, gerçekleşmiş oldu.

4 Kasım 1945'te, seçim savaşının kızıştığı bir dönemde, Dimitrof Moskova'da Bulgaristan'a döndü. Halk Meclisi seçimlerini, Vatan Cephesi adayları büyük bir çoğunlukla kazandı. Elde edilen sonuçlar halkın ezici çoğunluğunun Dokuz Eylül Devrimi'nin kazanımlarından yana ve bunları sonuna dek savunmaya kararlı olduğunu doğruladı.

8 Eylül 1946'da Halk Cumhuriyeti için yapılan referandumdan sonra Dimitrof yeni hükümeti kurdu. Yeni hükümet devlet mekanizmasını halk düşmanı güçlerden temizleme işine ivedilikle el attı. Devlet dümenini eline alan Dimitrof, yaratıcı ve yapıcı çalışmalarıyla, aynı zamanda iyi bir sosyalist devlet yöneticisi olduğunu da kanıtladı.

Dimitrof'un başında bulunduğu BKP'nin yönetiminde, Bulgaristan, planlı bir ekonomik gelişme dönemine girdi. Kabul edilen yeni Anayasa halk demokrasisinin konumlarını güçlendirdi, ülkenin sosyalist gelişme yolunu daha da açtı. Bu dönemde Dimit-

21

rof'un yönetiminde ülkenin sosyalist gelişme aşamasına damgasını vuran köklü dönüşümler yapıldı. Büyüklü, küçüklü tüm endüstri kuruluşları, yerli ve yabancı bankalar sigorta şirketleri devletleştirildi. Tarım, sosyalist kooperatifçilik raylarına oturtuldu. Dimitrof, Leninci kooperatif planını Bulgaristan koşullarında yaratıcılıkla uyguladı.

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, Dimitrof'un yönetiminde dış politikasını barışa ve Balkan ülkeleriyle dostluk ve işbirliğine yöneltti. Sovyetler Birliği ile sarsılmaz dostluk ve kardeşçe yardımlaşma, ilkesi ise Dimitrof'un temellerini attığı bu barışçı dış politikanın ana doğrultusunu oluşturdu.

1948 Aralığında Bulgaristan İşçi Partisinin (K) V. Kongresi yapıldı. Kongrenin toplandığı dönemde yeni yollar, fabrikalar, barajlar kuruluyor,emeği türküleştiren Bulgaristan halkı sosyalizm yolunda güvenle ilerliyordu. Dimitrof, Kongrede okuduğu raporda, proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olan halk demokrasisini bilimsel olarak temellendirdi. Beşinci Kongrede parti,Bulgaristan Komünist Partisi adını aldı. Dimitrof oybirliği ile genel sekreterliğe getirildi.

1949 yılı başlarında Dimitrof'un sağlığı kötüleşti. Sovyetler Birliği'ne tedaviye gönderilen Dimitrof, 2 Temmuz 1949'da, 67 yaşında gözlerini dünyaya yumdu.

10 Temmuz 1949'da Sofya'nın 9 Eylül alanında büyük bir cenaze töreni yapıldı.Dimitrof'un savaş arkadaşları, uluslararası komünist ve işçi partileri temsilcileri, mermer mozeleye konan Leipzig kahramanı

22

nın önünde saygıyla eğildiler. Bulgaristan Komünist Partisi, tüm Bulgar halkı bu cenaze töreninde büyük önder ve öğretmenin yüce

davasını sürdüreceğine, onun kalıtlarını gözbebeği gibi koruyacağına, Bulgaristan'da sosyalizmi ve komünizmi kuracağına and içti.

23

BÜYÜK ENTERNASYONALİST GEORGİ DİMİTROF

Dimitır Stanişev BKP MK Sekreteri

İşçi sınıfı, dünyayı devrimci yoldan yenileme savaşımında kendi sıralarından birçok seçkin proleter devrimci enternasyonal ist yetiştirdi. Bulgaristan işçi sınıfının büyük evladı, Bulgaristan Komünist Partisi'nin ve Bulgar halkının önderi ve öğretmeni Georgi Dimitrof bu yeni, Leninci tipten devrimcilerin seçkin bir temsilcisidir.

Eylül Ayaklanması'ndan, ona büyük ün kazandıran Leipzig davasından, Komünist Enternasyonal 'in Yedinci Kongre'sindeki tarihsel raporundan bu yana çok yıl geçti. Ama Dimitrof un adı ve davası, emekçilerin aydınlık bir gelecek için savaştığı her yerde reel sosyalizmin ülkelerinde de, gelişmiş kapitalist ülkelerde de, kurtuluşuna kavuşmuş ve sosyalist gelişme yolunu seçmiş genç ülkelerde de saygıyla anılıyor. Komünistler arasında da, gelişmekte olan ülkelerin devrimci demokratları arasında da yaşıyor. Bu nedenle bu yıl tüm dünya ilerici kamuoyu Bulgar komünistlerimle, Bulgaristan halkıyla birlikte Georgi Dimitrof un 100. doğum yıldönümünü coşkuyla kutluyor.

Dimitrof'un davası ve ideleri, zamanın en çetin sınavlarından başarıyla geçti. Bunun içindir ki, Dimitrof'un tüm yaşamını adadığı savaşıma, bugünkü koşullarda tekrar baktığımızda, onun eylemlerinin ve hareketimize yaptığı katkıların, bugün de bir kristal gibi arı kaldığını, yılların geçmesiyle zedelenmediğini, gölgelenmediğini görüyoruz. Bunlar bugün yalnızca Bulgar komünistleri için değil, aynı zamanda günümüzün öteki devrimci güçleri için de doğru bir eylem kılavuzu olarak kalıyor.

Marksizm-Leninizme sarsılmaz bağlılık

Georgi Dimitrof'un yüceliği, gücü ve saygınlığı herşeyden önce onun Marksizm-Leninizme bağlılığından, devrimci teori ve pratik olarak Marksizm-Leninizme yaklaşımından kaynaklanıyor. O, yeni olayları büyük bir politik sezgiyle algılıyordu. Bunların sınıfsal konumlardan derin analizini yapma, ezilen sınıf ve halkların savaşımı açısından gerekli pratik ve teorik sonuçlar çıkarma yeteneğine sahipti. Politikacı, düşünür ve örgütçü olarak Dimitrof olaylara yaklaşımında V.İ.Lenin'in Marksizmin belirleyici çizgisi olarak vurguladığı şu yönetime sıkı sıkıya bağlıydı: Olguların nesnel durumu ve nesnel gelişmesinin bilimsel açıdan çözümlenmesi. Bunu yığınların devrimci enerjisi, devrimci yaratıcılığı ve devrimci girişiminin önemini kesinlikle tanıma gerekliliğiyle birleştirilmesi.

Bulgaristan işçi sınıfının, Dar Sosyalistler Partisi'nin (bu parti bölünmeden, bütünüyle Komünist Enternasyonal'e girebilen çok az

sayıdaki partilerden biridir) sıralarında yetişip çelikleşen Georgi Dimitrof, tüm yaşa-

25

mini ve eylemlerini Bulgaristan işçi sınıfı ve Bulgar halkının savaşıyla sıkı sıkıya bağladı. Bununla birlikte, onun seçmiş olduğu bu yol ve Büyük Oktobr 1917'nin etkisinden sonraki dönemde işçi sınıfının yeni savaş koşulları, onun yaşamını ve eylemlerini, işçi sınıfının uluslararası savaşıyla da bağladı. O, uluslararası komünist ve işçi hareketinin 20. yüzyılın ilk yarısındaki en tanınmış ve en seçkin önderlerinden biri oldu. Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin etkisini "uluslararası devrimci proletaryanın kapitalizm ve emperyalizm üzerinde ilk etkisi ve dünya devriminin başlangıcı" olarak kabul eden Georgi Dimitrof, Leninizm'i hem teori hem de pratik olarak derinliğine ve yaratıcı biçimde benimsedi. 1921'de V.İ.Lenin'le karşılaşması, Komintern'in Üçüncü Kongre çalışmalarına katılması, onun, işçi sınıfının tek . cephesinin inançlı bir savaşçısı olarak biçimlenmesinde büyük rol oynadı. O, kısa bir süre içinde uluslararası ölçüde bir yönetici düzeyine yükseldi. Balkanlar Komünist Federasyonu sekreterliğinden, Komintern yönetimi üyeliğine, Komintern'in Batı Avrupa Bürosu yöneticiliğinden de en yüksek ve en sorumlu göreve, Komünist Enternasyonal'in

Genel Sekreteri görevine getirildi. Komintern'in varlığı sona erinceye kadar da bu görevde kaldı.

Georgi Dimitroff'un zengin devrimci deneyimi,, uluslararası komünist ve işçi hareketinin en seçkin temsilcileriyle yaratıcı ilişkiler ve yoldaşça bir işbirliği kurmuş olması, ona, Marksizm-Leninizm öğretisinin proletarya enternasyonalizmine ilişkin ilkelerinin birçok yönünü geliştirme ve bir dizi yeni özgün fikirlerle katkıda bulunma olanağı verdi.Bunlar

26

uluslararası komünist hareketin güçlü silahları olarak benimsenmiştir. Dimitroff'un proletarya enternasyonalizminin içeriği, komünistlerin enternasyonal görevleriyle . ulusal sorumlulukları arasındaki bağ utkan sosyalizm ile kapitalist ülkeler işçi sınıfı arasındaki karşılıklı ilişkiler vb. sorunlara ilişkin görüşleri, günümüzde de güncelliğini tümüyle koruyor. Onun,uluslararası komünist ve işçi hareketinin birliği, devrimci demokratik eğilimli tüm güçlerin eylem birliği,demokrasi için savaşımla sosyalizm için savaşım arasındaki, sosyalizm için savaşımla barış için savaşım arasındaki karşılıklı bağlantıya ilişkin görüşleri,sosyalist devrimin yol ve perspektifleri üzerine vb. görüşleri, kalıcı bir nitelik taşıyor. Bunlar barış ,demokrasi ve sosyalizm savaşımında Dimitroff'u çağdaşlaştırıyor.

Güçlü silah

Georgi Dimitrofa göre, proletarya enternasyonalizmi, proletarya partilerinin bütün teori ve politikalarının temel çizgisini oluşturuyor. İşçi sınıfının ve öteki ezilen, baskı altında tutulan yığınların savaşımında güçlü bir silah görevini görüyor.O,enternasyonalizm, ile yurtseverlik arasındaki diyalektik bağı, birbirlerini karşılıklı olarak tamamladıklarını yalnızca belirtmekle kalmıyor, aynı zamanda bunu inandırıcı bir biçimde kanıtlıyordu. Dimitrof şöyle diyordu: "Proletarya enternasyonalizmi, ayrı ayrı ülkelerdeki emekçilerin ulusal,sosyal ve kültürel kurtuluşları için yürüttükleri savaşımınla çelişmediği gibi,ayrıca uluslararası proleter dayanışma ve savaşkan birlik sayesinde,

27

bu savaşımın utkuya ulaşması için gerekli olan desteği de sağlamaktadır."

Dimitrof,dünya komünist hareketini,her bir komünist ve işçi partisinin eylem ve savaşımıyla sürekli gelişen ve zenginleşen canlı bir organizma olarak görüyordu.O,bu hareketin birliğinin ateşli savunucusuydu. Dünya komünist hareketinin birliğinin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde pekiştirilmesi için çalışan örnek bir savaş eriydi.

1930'lu yıllarda,faşizmin tırmanması nedeniyle dünya ölçüsünde sınıfsal güçler konumunda belirli değişikliklerin ortaya çıktığı koşullarda, G.Dimitrof, emekçilerin enternasyonal dayanışma

kapsamına proleter olmayan katmanları da çekerek genişletme ve zenginleştirmenin olanaklarını görebilmiştir. Dünyanın yazgısının belirlendiği bu tehlikeli dönemde, uluslararası komünist ve işçi hareketinin başına geçen Dimitrof, yaratıcı bir Marksist-Leninist ve enternasyonalist olarak tüm yeteneklerini ortaya koydu. Onun yönetimi altında, kapitalizme karşı, azgınlaşan faşizme ve artan savaş tehlikesine karşı savaşımın yeni strateji ve taktiği belirlendi. Bunlar, onun, Komintern'in VII. Kongresinde okuduğu tarihsel raporunda sergilendi. Dimitrof tarafından o zaman temellendirilen birleşik halk cephelerinin oluşturulmasına ilişkin doğrultu, oluşan yeni koşullara tamamen uygundu. Dünya ölçüsünde yeni bir askersel çatışma olasılığının giderek arttığı olağanüstü karmaşık koşullarda o, barış, demokrasi ve ulusal kurtuluş için savaşımında eylem birliğini, ulusal ve uluslararası ölçüde proletarya dayanışmasının önemli bir ödevi olarak

28

görüyordu. Tüm komünist partilerince kabul edilen bu doğrultu, önemli pratik sonuçlar verdi. Uluslararası komünist hareketin, çağımızın en etkin politik gücü durumuna gelmesini sağladı. Bu doğrultu, partimizin ve öteki kardeş partilerin devrimci savaşımalarında da pratiğin sınavından başarıyla geçti. Birçok partinin ve ülkenin günümüzdeki deneyimleri, bu doğrultunun insanlığın kapitalizmden sosyalizme geçiş koşullarında güncelliğini tümüyle doğruluyor.

SSCB'ne karşı tutum

Yaratıcı bir Marksist-Leninist olarak G. Dimitroff

enternasyonalizmi, her zaman somut-tarihsel anlamda, sürekli gelişen ve dünya devrim sürecinin koşullarına göre içeriği sürekli zenginleşen bir ilke olarak ele alıyordu. O,uluslararası komünist hareketin, Oktobr'un utkusundan sonra,ilk sosyalist devletle kapitalist ülkeler işçi. sınıfı arasındaki karşılıklı ilişkiler sorunu ortaya çıktığı zaman,proletarya enternasyonalizmindeki yeni nitel unsurları ilk görebilen militanlardan biriydi.O,Lenin'in teorik kalıtına dayanarak, Sovyet erkinin enternasyonalist doğasını derinlemesine kavradı. SSCB'ne karşı aktif olumlu tutumu, büyük bir ustalıkla,komünistlerin ve tüm ilerici insanların başta gelen enternasyonalist görevi olarak tanımladı. Ve şöyle yazdı: "İşçi hareketinin her militanının, her işçi partisinin ve emekçi örgütünün, kapitalist ülkelerde her demokratın içtenlik ve dürüstlüğünü sınamada denek 'taşı, bunların yüce sosyalizm ülkesine karşı tutumudur. ".

29

Georgi Dimitrof, 9 Eylül silahlı anti-faşist halk ayaklanmasının utkusundan sonra, proletarya enternasyonalizmi konusundaki bu anlayışını ülkemiz ile yüce Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerde uygulayarak tarihsel bir hizmette bulundu. O,Sovyetler Birliği'yle, Sovyet halkıyla dostluk ve işbirliğimizin temelleri ve içeriği sorununu işledi. Onun "Sovyetler Birliği ile içten

dostluğun Bulgaristan'ın ulusal bağımsızlığı ve serpilip gelişmesi için, her canlı varlık için en az güneş ve hava kadar gerekli olduğuna inanmayan aklı başında ve yurdunu seven bir Bulgar yoktur ve olamaz" sözleri, tüm halkımız için özlü bir şekilde kavranan bîr anlayış oldu. G. Dimitrof un 1948'de imzaladığı Dostluk, İşbirliği ve Yardımlaşma Anlaşması, ülkelerimiz ve halklarımız arasındaki ilişkilerde sosyalist enternasyonalizmin parlak bir ifadesidir. Böylece, sosyalist Bulgaristan'ın daha doğuşunda,Sovyetler Birliği ile dostluk ve işbirliği, onun dış politikasındaki temel ilke oldu.

Bulgaristan ve Sovyetler Birliği'nin başta gelen parti ve devlet yöneticileri Todor Jivkov ile L.İ.Brejnev yoldaşların girişimleri ve yorulmak bilmez çabaları sonucunda G.Dimitrof un kardeş ülkelerimiz ve halklarımız arasındaki ilişkilerle ilgili öğütleri,bugün BKP ve BHC'nin politikasının temel çizgileri oldu. Halkımızın ulusal bilincinin organik bir unsuru durumuna geldi. Bulgar-Sovyet ilişkileri, bunların karakteristik niteliği, iki ülke ve iki halk arasında yaşamın tüm alanlarında giderek artan bir yakınlaşma ve işbirliği aracılığıyla yeni ve daha yüksek bir gelişme aşamasına varmış bulunuyor. Bulgaristan

30

halkı ve BKP için, bu ilişkilerin gelişme aşaması ve karakteri.üstüne L.İ.Brejnev'in kullandığı şu sözlerin daha değerlisi yoktur ve olamaz:

"Eğer bize sosyalist enternasyonalizmin ne olduğu sokulacak olursa, şu yanıtı verebiliriz: Bulgaristan ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilere bakınız! Eylemde sosyalist enternasyonalizm işte budur. "

G.Dimitrof,•sosyalist topluluğun oluşma sürecine aktif katkıda bulundu. O, bu topluluk üyesi devletler arasındaki güçlü birliği, bu devletlerin varlığı ve başarılı gelişmesi için, emperyalizmin saldırgan çıkışlarını püskürtmek için gerekli koşul sayıyordu. G.Dimitrof şöyle diyordu: "Proletarya enternasyonalizmi ve yurduna bağlılık ruhunda eğitim, her şeyden önce, uluslararası gericiliğin ve emperyalizmin saldırgan güçlerinin çıkışlarına karşı savaşında halk demokrasisi ülkeleri ve Sovyetler Birliği'nin güçlü tek Cephesinin çözümleyici önemi olduğu bilincinin geliştirilmesi ve pekiştirilmesi demektir." .

Dimitrof un bu öğütlerine geçmişte olduğu gibi bugün de bağlı kalan partimiz ve devletimiz, sosyalist topluluk üyesi ülkeler arasında görüş ve eylem birliğinin sürekli güçlenmesine, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi ve Varşova Antlaşması Örgütü'nün çalışmalarına aktif biçimde katılıyor. Biz, emperyalizmin silahlanma yarışını ve savaş tehlikesini artırarak reel sosyalizme karşı yeni bir karşı-saldırı denemesine giriştiği günümüz koşullarında, barışı korumanın en sağlam güvencesinin, başında Sovyetler Birliği'nin bulunduğu sosyalist topluluğun

birlik ve beraberliğini daha da pekiştirmek olduğuna kesinlikle inanıyoruz,buradan hareket ediyoruz.

İkinci Dünya Savaşı eşiğinde G. Dimitrof "bugünkü uluslararası ortamda kimin işçi sınıfı ve sosyalizm davasının dostu ve kimin düşmanı olduğunu,kimin demokrasi ve barıştan yana ve kimin karşı olduğunu saptamanın, Sovyetler Birliği'ne karşı tutumdan daha doğru bir ölçütü yoktur ve olamaz" diyordu.

Bu yılın Şubat ayında,yine öylesi karmaşık uluslararası ortamda BKP MK Genel Sekreteri Todor Jivkov yoldaş bu görüşü şu sözleriyle daha da geliştirdi: "Barış ve savaş sorununun,insanlığın yaşamı için çözümleyici duruma geldiği günümüzde Sovyetler Birliği'ne karşı tutum, barışa ve savaşa karşı tutumun ölçütü oldu. Bugün Sovyetler Birliği'ni desteklemek, barışı desteklemek demektir,savaşa karşı olmak demektir. Bu, zamanımızın başta gelen gereğidir ve bu gereği partimiz, halkımız ve ülkemiz, açık alınla, tüm sesiyle ve var gücüyle savunuyor, savunacaktır."

Olağanüstü güncel ideler

Todor Jivkov yoldaşın sözlerine göre,"barış sorunu tüm insanlığın sorunu olduğu, insan uygarlığının ve genellikle insanoğlunun varolma sorunu olduğu için, sınıfsal, ideolojik,politik vb. farkların üstünde olduğu" günümüz koşullarında, G. Dimitrof un geliştirdiği, savaşa karşı savaşım ideleri, son derece günceldir. İkinci Dünya Savaşı eşiğinde G.Dimitrof, yeryüzündeki tüm barış yandaşlarını örgütleriyle saracak,sıralarında

en geniş toplumsal çevreleri toplayacak olan geniş bir anti-savaş cephesi oluşturma gereğini vurguluyordu. Savaşın önlenmesi isteminde birleşen değişik politik, toplumsal vb. güçlerin geniş anti-savaş koalisyonunu oluşturma idesi bugün çok büyük önem taşıyor. Emperyalizmin saldırganlığını artırdığı, kendisini toplumsal düzen olarak koruyabilmek için tüm insanlığın yaşamını kumara koyabileceği reel tehlikenin büyüdüğü koşullarda, tüm dünyada geniş halk yığınları Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist topluluk üyesi öteki ülkelerin uyguladığı ardıcıl barış politikasının, silahlanma yarışının durdurulması, yeni bir savaşın, nükleer savaşın önlenmesi için taşıdığı önemi giderek daha iyi anlıyor ve değerlendiriyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerde yükselen ve her şeyden önce ABD ile NATO'nun saldırgan planlarına karşı yönelen yığinsal anti-savaş hareketi, bunun bir kanıtıdır. Bu koşullarda tüm dünya komünistlerinin birincil ödevi, bütün bu güçlerin nükleer savaş tehlikesine ve onun baş kaynağı olan günümüz emperyalizmine karşı ortak bir anti-savaş cephesinde birleşmesine yardımcı olmaktır. Aynı zamanda, çağımızın tüm başta gelen sorunlarında ve özellikle barış ve savaş sorunlarında uluslararası komünist ve işçi hareketinin, görüş ve eylem birliği, bütün dünyada ilerici, demokratik, barışsever güçlerin birliğinin başlıca temeli olmaya devam ediyor. Hareketimizin birliğini kararlılıkla savunan ve bu

uğurda savaşım veren G. Dimitrof, ayrı ayrı ülkelerde proletaryanın yürüttüğü kurtuluş savaşımının ulusal görevlerini ve ulusal özelliklerini, her partinin kendi işçi sınıfı için taşıdığı sorumluluğu, strateji ve

33

taktiğinin bu ulusal özellikler temelindeki özgüllüğünü hiçbir zaman göz ardı etmedi, küçümsemedi. Komünist partilerine, geniş halk yığınlarıyla bağlarında engel olan kimi ulusal nihilizm belirtilerinden kurtulmaları için yardım eden, Komintern'in Genel Sekreteriydi. Bizzat G.Dimitrof'tu. Özellikle Leipzig Davası ve Komintern'in VII. Kongre kürsüsünden, yeni koşullarda işçi sınıfının ve onun öncüsünün yurtseverliği üstüne Marksist-Leninist görüşü geliştiren ve komünistlerin savaşımını kendi halklarının devrimci gelenekleri ile birleştirmeleri gereğini temellendiren devrimci Dimitrof idi. O, bununla komünist partilerinin birer ulusal politik güç olarak güçlenmelerine, 30'lu yılların ortalarında Komünist Enternasyonal'in çalışmalarında demokratik faktörün etkinleşmesine daha çok katkıda bulundu.

Ancak bu G. Dimitrof için, uluslararası proletaryanın sınıf savaşımının bütünselliğine, işçi sınıfının yurtseverliği ile proletarya enternasyonalizmi arasındaki diyalektik birliğe ilişkin Marksist-Leninist görüşü ardıcılıkla savunmasına ve geliştirmesine engel olmuyordu. 1945'te o, şunları yazıyordu: "Uluslararası

dayanışma olmadan gerçek yurtseverlik olamayacağı gibi, gerçek halk yurtseverliği olmadan gerçek uluslararası dayanışma da olmaz."

Yurtseverliği ve enternasyonalistliği uyumlaştırma örneği Dimitrof,yurtseverliği ve enternasyonalistliği sınıf savaşımının pratiğinde uyumlaştırmada eşsiz bir örnek bıraktı. O, bunu, Bulgaristan'da, kapitalizmden sosyalizme geçiş dö-

34

neminin gerçekleştiği ortamda, ülkenin özgül koşullarını dikkate alan partimizin politikasına yaratıcı yaklaşımla, inandırıcı bir biçimde kanıtladı. G.Dimitrof, aynı zamanda, Sovyetler Birliği'nin İkinci Dünya Savaşındaki tarihsel etkusunun ve işçi sınıfının öncülüğünde halk yığınlarının verdikleri savaşların bir sonucu olarak ortaya çıkan sosyalizme geçiş döneminin demokratik-halk biçiminin daha da gelişebilmesi için, halk demokrasisi ülkeleriyle, Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerin korunup güçlendirilmesi zorunluluğunu gösteriyordu. O,şöyle diyordu: "Sovyetler Birliği ile işbirliğini zayıflatma yönündeki her eğilim, halk demokrasisinin temellerini sarsmaya yöneliktir". Onun teorik ve pratik eylemlerinin bu yanı, Lenin'in şu öngörüsünün somut olarak doğrulanması demektir: Oktobr Devrimi'nin bazı ana çizgilerinin "uluslararası ölçüde yinelenmesi tarihsel olarak kaçınılmaz" bir değer taşıyor. Oktobr Devrimi'nin tüm "ana ve

ikinci dereceli çizgilerinin" diğer halklar ve ülkeler üzerinde uluslararası etkisi olacaktır.

Bulgaristan'ın kapitalizmden sosyalizme geçiş sorunlarını işleyen G.Dimitrof'un, bu sorunlarda Marksizm-Leninizm öğretisine olan katkısının uluslararası önemi büyüktür.Onun "eğer,sosyalizmi gerçekleştirmekte olan Sovyet devletinin düşmanlarına karşı kesin bir savaşım yürütmezsen, kendi ülkende de sosyalizm için somut bir savaşım yürütmen olanaksızdır" yollu sözleri, uluslararası komünist ve işçi hareketi içinde bazı çevrelerin, Oktobr Devrimi'yle başlayan sürecin artık nerdeyse eskimiş olduğu yolundaki sav-

35

ları yerleştirmeye çalıştıkları bir dönemde, özellikle günceldir. G.Dimitrof'un sağ ve "sol" oportünizme, dogmatizme ve özellikle de uluslararası komünist ve işçi hareketinin en tehlikeli düşmanlarından biri olan şovenizme ve milliyetçiliğe karşı geliştirdiği savaşım yöntemleri, günümüzde komünistlerin eylemleri için de geçerlidir ve olağanüstü günceldir. Herhangi bir komünist ya da işçi partisi,eğer ulusallığı enternasyonalistlikle doğru ve ardıcıl bir biçimde uyumlaştıramazsa, ve eğer ortak, ilkesel ve yüce dava uğruna ulusallığın karşısında enternasyonalistliğe öncülük vermeye hazır değilse, bu parti hiçbir zaman eylemlerinde başarılı olamaz.SBKP'nin, BKP'nin, sosyalist topluluk üyesi diğer kardeş partilerin en yeni tarihleri ve güncel

eylemleri,bunların kapitalist ülkelerdeki kardeş partilere, gelişmekte olan ülkelere ve ulusal kurtuluş hareketlerine,kendi ülkelerinin gelişmesindeki bazı güçlüklerle karşı gösterdikleri enternasyonalist yardımları, bu yüce ilkenin dirimselliğinin açık bir kanıtıdır. Enternasyonalizm,komünistlerin kendi ülkelerinde yürüttükleri sosyalizm için savaşımın ardıcılığı ve ilkeselliği ile de sınıyor. Komünistler bu savaşımarda elde ettikleri başarılarla, uluslararası komünist hareketinin gücünü ve yücelliğini artırıyorlar. 70'li yıllardaki yumuşama döneminin, aynı zamanda sosyalist ülkeler topluluğunun sosyal, ekonomik gelişmesinde büyük başarılar ve dünya devrim sürecinin hızla yol alması dönemi olması, hiç de rast gele değildir. Kapitalizmden sosyalizme geçiş dö-

36

neminin ortak yollarının ve dünyada ilk sosyalist devletin elde ettiği deneyimlerin,ülkemizin somut koşullarına göre uygulanmasında G. Dimitrof'un gösterdiği üstün yaratıcılık yeteneği, onun büyük tarihsel hizmetini ortaya koyuyor. O,bununla tarihsel Nisan Plenumu'ndan sonra ülkede sosyalizm kuruculuğu döneminde parti politikasının ana çizgisine dönüşen ve dogmatizme temelden aykırı olan yaratıcılık ruhunun, yeniyi arama ve sorunları açıklıkla ortaya koyma,bunları zamanında çözme ruhunun temellerini atmış oldu. T.Jivkov yoldaşın, partinin politikasındaki bu Nisan çizgisinin uygulanmasındaki büyük

yararları, BKP'nin '12. Kongresi'nde kabul edilen Nisan Plenumu'nun 25. yıldönümü ile ilgili bildiride şöyle vurgulanıyor: "Nisan çizgisi hem politik, hem teorik, hem de pratik bakımdan D. Blagoev ve G.Dimitrof'un yüce davasının ardıcıl devamcısı olan T.Jivkov'un kişiliği ve davasıyla sıkı sıkıya bağlıdır". T.Jivkov yoldaşın, çağdaş Bulgaristan "büyük öğretmen ve önderin dev bir anıtıdır" sözleri,G.Dimitrof'un, "diğer ülkelerin başka koşullarda tüm bir yüzyıl boyunca ulaştıkları düzeye", biz birkaç on yıl içinde ulaşmalıyız vasiyetinin gerçekleştiğinin açık bir kanıtıdır.Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, bugün sosyalizmin büyük yenileştirici,dönüştürücü gücünün de inandırıcı bir kanıtıdır.Bizim örneğimiz,sosyal ve ulusal kurtuluş savaş yolunu seçen öteki parti ve halkların dikkatini giderek daha çok çekiyor. BKP ve Bulgaristan halkı, deneyimleriyle sosyalist olmayan ülke halklarının savaşımına destek oluyor, olacaktır. Sosyalizmin ve komünizmin yüce ülkülerinin utkusu için uluslararası çapta verilen savaşıma kat-

37

kıda bulunuyor ve bulunmaya devam edecektir.

Bulgaristan Komünist Partisi, G.Dimitrof'un öğütlerine, T.Jivkov yoldaşın yönetiminde ve kişisel katılımıyla gerçekleşmekte olan uluslararası eylemlerine de ardıcıl bir biçimde bağlı kalıyor. Bugün

Bulgaristan Komünist Partisi, uluslararası komünist ve işçi hareketinde sürekli artan saygınlığından kıvanç duyuyor. Halkımız, partimiz G.Dimitrof'un 100. doğum yıldönümüne, BKP'nin 12. Kongre kararları ışığında yeni yeni başarılarla giriyor. Bugün biz, T.Jivkov yoldaşın G.Dimitrof'un 90. doğum yıldönümünü kutlama toplantısındaki şu sözlerini haklı olarak büyük bir sevinçle yineliyoruz: "Bulgaristan Komünist Partisi, ilerde de, her zaman ve her koşulda G.Dimitrof'un kişiliğinde gördüğümüz bir parti, işçi sınıfının davasına, halkların savaşımına sonsuza dek bağlı enternasyonalist bir parti, komünist bir parti, Leninci bir parti olarak kalacaktır."

(Çev. Sadık Tok)

38

Dimitrof'un 100. Yıldönümünde
TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ'NİN GÜNCEL SAVAŞIMI
Ali Saim

G.Dimitrof'un 100. doğum yılı tüm ülkelerdeki komünist ve işçi partilerince, barış ve demokrasi savaşının sarsılmaz güçlerince kutlanıyor. Bu anlamlı bir kutlamadır. Çünkü insanlık Dimitrof'un da uğrunda aralıksız çabalar harcadığı barışın tehlikeye girdiği gergin bir dönemden geçiyor. ABD emperyalizminin kışkırttığı çılgınca silahlanmanın önüne geçilemezse, B.Avrupa'ya yeni

atom roketleri yerleştirilir ve Amerikan yeni nükleer silahlarının dünyanın dört yanına üslendirilmesi söz konusu olursa, bu nükleer savaş tehlikesinin arttığı yeni bir durumun doğması demek olacaktır.

Günümüz dünyası değişti. Güçler oranı biteviye sosyalizm güçlerinden,barış güçlerinden yana değişiyor. Şimdi artık tüm barış yanlısı güçlerin aktif çabaları ile, özellikle kapitalist ülkelerde ve gelişmekte olan bir dizi ülkede yükselen barış hareketinin,sosyalist ülkelerle sıkı işbirliği ile, bir dünya sava-

39

şını önlemek reel bir olanaktır.

O nedenle,şimdi, yıllar önce Dimitrof'un altını çizdiği şu gerçek bugün de günceldir: "Tüm anakaralara uzanan ve Tokyo'dan, Londra' ya, New York'dan Berlin'e kadar her yerde tek bir yumruk gibi savaş kundakçılarının karşısına dikilen bir barış cephesi gereklidir. Eğer bu barış cephesi kendini yalnızca protestolarla, karar ve açıklamalarla sınırlamazsa, pratik yığın eylemleriyle ortaya çıkarsa, o zaman yenilmez ve güçlü olacaktır".

Komünist Enternasyonal'in VII. Kongresindeki ünlü rapor, Dimitrof'un Leninci teoriye hizmetleri bugün de güncel değer taşıyor. Bu dönemde, Lenin'ci sosyalist devrim teorisi geliştirildi, işçi sınıfının bağlaşıkları sorununda Lenin'ci konsept zenginleştirildi.

Kuşkusuz, günümüzde dünya çapında bir faşizm tehlikesi söz konusu değildir. Bununla birlikte, bir çok kapitalist ülkede, tekelci sermaye çevrelerinden kaynaklanan aşırı sağ güçlerin etkinleşmesi ve neo-faşist partileri canlandırma girişimleri, işçi sınıfının ve emekçilerin çetin savaşlarla elde ettikleri demokratik kazanımları tehlikeye sokuyor. Bunun yanı sıra bir dizi gelişmekte olan ülkede, ABD emperyalizminin doğrudan düzenlediği ya da desteklediği faşist pro faşist ve gerici askersel devirmeler oluyor. Tüm bunlar, dünya devrimci sürecinin, barış koşullarındaki, özellikle 1970'li yıllardaki atılımına, emperyalizmin barbarca yanıtlarıdır. Böylece biz, bir çok ülkede barış uğrunda savaşımların, demokrasi için savaşımların sıkı birliğine tanık oluyoruz.

40

Şimdi bizim ülkemiz, hem dünya ölçüsünde bütün ülkeler halkları gibi emperyalizmin saldırgan politikasından kaynaklanan gerginliğin ağır sonuçlarıyla karşı karşıyadır. Hem de iki yıla yakın bir süredir, gerici askersel bir diktatörlük altında yaşamaktadır. Bugün söz konusu rejim uyguladığı insanlık dışı baskı ve terör yöntemleriyle, faşist rejimlerle benzeşiyor. Böylece Türkiye'de, barış ve demokrasi için savaş tüm keskinliği ile gündemde duruyor. O nedenle, biz geniş güçleri bu hedefler uğrunda savaşımlar içinde birleştirmekle görevliyiz. TKP'nin geçtiğimiz Mayıs ayında yapılan MK Plenumu, partinin önüne ABD emperyalizmine

karşı güçlü bir yığın hareketi yaratma ve 1961 Anayasasını yırtmak, militarist-polis devletini yasallaştırmak için yapılacak Anayasa referandumunda 'cuntaya bir darbe indirmek, politik tutuklularla dayanışmayı yükseltmek görevini koydu. Bu amaçla tüm ilerici, demokrat, yurtsever güçlere tek cephe çağrısında bulundu. Günümüz Türkiye'sinde geniş bir yurtsever, demokratik cephe yaratmak, devrimci sürecin kilit sorunudur.

12 Eylül gerici devirmesi, bir dizi etkenin yanı sıra, işçi sınıfının, geniş yurtsever demokratik güçlerin sıralarındaki bölünmelerden, bir tek cephede birliğin sağlanamamasından dolayı geçici olarak utku kazandı. Ağustos 1981 MK Plenumunda Bilen yoldaş şöyle diyordu:

"Aralarında bizim partimizin de olduğu TİP, TSİP, Kürt devrimci demokratları ve öteki demokratik güçlerin, eylem birliği zorunluluğunu açıkça belirtmelerine karşılık, güçlerini birleştirememeleri, aralarındaki subjektif

41

zorlukları aşmak konusunda daha büyük bir sorumlulukla, uzak görüşle davranamamaları, milyonlarca işçi ve emekçinin derin hoşnutsuzluğunun eyleme dönüşmesini zorlaştırdı". (TKP MK Genel Sekreteri Bilen yoldaşın, MK Plenumunda okuduğu Politik Büro Raporu, s, 19)

Cunta koşullarında geçen yaklaşık iki yıl boyunca, Türkiye ilerici güçleri, cephe sorununu bugün de çözmüş değillerdir. Öyle ki,, bugün durum, 12 Eylül'ü izleyen ilk aylardan daha da çetindir. Cuntanın iç ayrılıkları, biteviye en gerici, en Amerikancı güçlerden yana özölüyor ve baskılar artan ölçüde, daha geniş çevreleri hedef alıyor.Kuşkusuz bu gericiliğin tırmanma süreci, aynı zamanda, "anayasa" hazırlıkları,"demokrasiye geçiş takvimi"nin uygulanması adımlarıyla yan yana yer alıyor. Ne ki bu, bir eliři değildir.

"Gerçekte rejim liberalleşmiyor, gericileşiyor. Gerici militarist-polis devleti kurumlaştırılıyor. Bu rejim halka bugün cunta biçiminde, yarın gerici parlamenter kılık altında dayatılmak isteniyor.(...) Şimdi durum, emekçi yığınlar için, eskisinden daha ağırdır". (Mayıs 1982, TKP MK Genel Sekreteri İ.Bilen yoldaşın, MK Plenumunda okuduğu Politik Büro, Raporu, ,s. 7,8)

Bugünkü durumun önüne geçmek, cuntanın iç çatışmalarından yararlanmak için, bunu sağlamaya elverişli bir güçler oranı yaratmak gerekiyordu. Bugün artık emperyalist basının bile diline düşen cunta içi çatışmalardan ancak bunu kavrayan en geniş güçlerin cephesi yararlanabilirdi. Son Plenum,böyle bir cephenin gerçekleşmemişinden, en gerici Amerikancı öğelerin yararlandıklarını ve cunta içi

çatışmaları kendilerinden yana sürekli kullanmayı başardıklarını özellikle not etti.

Böylece, geniş demokratik güçler arasındaki eylem ve cephe birliğinin sağlanmaması, bugün de halkın savaşına en büyük zararı veriyor ve gericiğin en büyük silahlığını oluşturuyor.

Cuntanın gericileşme süreci, elbette onun iç çelişkilerinin tümüyle ortadan kalktığını göstermiyor. Bu da, cuntaya karşı savaşım olanaklarını genişletiyor. Bugün ABD emperyalizminin dümen suyunda atılan tehlikeli adımlar, CHP'ne varana kadar baskıların yaygınlaştırılması, Türkiye'nin giderek Batı Avrupa'nın desteğini yitirmesi, ekonomik alanda atılan tekel yanlısı adımların burjuvazinin içinde bile hoşnutsuzluk yaratması, bu ve benzer nesnel olgular, eğer demokratik güçler birleşir ve savaşa atılırsa, gericiğin politik kampında derin çatlaklara, bunalımlara yol açabilir. İşçi sınıfı ve geniş yığınların savaşıyla, Türkiye'nin saldırgan emperyalist kampın yolundan kurtarılması, demokratik özgürlüklerin eksiksiz sağlanması ve bunalımı emekçilerin sırtına yıkan 24 Ocakçı vurgun politikasının geriletilmesi olanaklı olabilir. Şimdi bunun sübjektif koşulunu yaratmak tüm ilerici güçlere düşüyor. Onlar, tek cephede birleşebilecekler mi? Çözümleyici sorun budur.

43

Barışı korumak ve Türkiye'yi emperyalist serüvenlere sürüklenmekten kurtarmak için:

Önümüzdeki dönemde bizi Türkiye'de güçlü bir anti emperyalist yığın hareketi, ABD emperyalizmine karşı güçlü bir halk direnişi yaratma görevi bekliyor. Bu olanaklıdır. Türkiye'de de barıştan yana tutum alanlar başından beri cuntanın baskı ve terörü ile karşı karşıya kaldılar. Gerici basında savaş yanlısı ve anti-Sovyet kampanyalar sürdürülürken Türkiye Barış Komitesi yöneticileri de cuntanın doğrudan saldırılarına hedef oldular. Ne ki, cuntanın ABD yönetiminin savaş kışkırtıcısı politikasına gittikçe daha çok yaklaşması, çok geniş çevrelerce eleştiriliyor. Aralarında CHP'lilerin, kimi emekli general ve amirallerin de bulunduğu bu çevreler, Türkiye topraklarında ABD çevik kuvvetlerine üs ve kolaylık sağlanmasına karşı çıktılar. Türkiye Barış Komitesi yöneticilerinin tutuklanması da aynı şekilde geniş çevrelerin tepkisiyle karşılaştı. Açıktır, ülkemizin bugün içinde bulunduğu bu derin sorunların kökeninde en başta ABD emperyalizmine, NATO'ya bağımlılık "yatıyor. Ülkemizi gelecekte bekleyen tehlikelerin kökeninde de ABD emperyalizminin artan gerginlik ve saldırganlık politikası vardır. Birçok kez belirttik: Eğer ABD emperyalizmi böylesine destek vermeseydi, cunta halkımız üzerindeki baskıları bu denli artıramazdı.

Cunta, Amerikan çevik kuvvetlerine olanak tanıdıktan sonra, atom füzelerinin Türkiye'ye de yerleştirilmesi gündeme geliyor.

Bölgede ABD emperyalizminin maşası rolünü oynamaya yöneliyor. Ekonomiyi toptan yıkıma sürükleme pahasına endüstriyi militaristleştirmeye yönelik adımlar atıyor. Ortadoğu 'da gerici rejimlerle politik askersel ilişkiler kuruyor. Yunanistan'la gerginliği körüklüyor. Tekelleşme militarizmi de yaygınlaştırıyor. O devlete iyice damgasını vuruyor. Bu ise, ABD emperyalizminin serüvenci amaçlarına ülkeyi iten iç nesnel temeli oluşturuyor.

Bu, hem ülkemizi barışa karşı tehlikeli bir etken durumuna getiriyor, hem de ulusal güvenliği tehlikeye atıyor. Cunta diktatörlüğünü güçlendirmek için Türkiye'yi çürütüyor. Anadolu'yu Türk-Kürt tüm halkıyla, tüm tarihsel uygarlık yapıtlarıyla yok edecek bir nükleer savaş uçurumundan kurtarma şansını bile bile kullanmıyor. Reagan'ların çıkarı için Sovyetler Birliği'nin barış önerilerini bir yana atıyor. Tüm bunlar gösteriyor ki, diktatörlükten ve NATO'dan kurtulmayan bir Türkiye, barış içinde adaletli, özgür, genlikli bir gelecek kazanamaz.

Bugünkü karmaşık koşullarda Türkiye'nin bir dizi uluslararası sorunda takınacağı tutum, bölge ve dünya barışı için azımsanmayacak önem taşıyor. Bu ise, her şeyden önce Türkiye'deki barış yanlısı, demokrasi yanlısı güçlerin birliğine, savaşım derecesine bağlı olarak sonuçlanabilir. Barış korunması, Türkiye'nin bölgede gerginlik etkeni olmaktan çıkarılması için TKP geniş barış yanlısı güçleri aşağıdaki istemler için savaşıma çağırıyor.

- Topraklarımız her türlü nükleer silahlardan ve depolardan arındırılmalıdır.Sovyetler

45

Birliği'nin topraklarında nükleer silah barındırmayan ülkelere karşı bu tür silahlar kullanmayacağı sözünden, bu tarihsel fırsattan Türkiye yararlanmalıdır.

- "Erken müdahale birliklerinin" Türkiye topraklarından yararlandırılması yolundaki NATO kararını, İslâm ülkeleriyle yakın dostluk ve işbirliği isteyen barış yanlısı bir tek kimse onaylamıyor. Türkiye topraklarından Amerikan erken müdahale birlikleri hiç bir biçimde, hiç bir koşulla yararlanmamalıdır. İran 'a karşı kışkırtıcı girişimlere topraklarımızda izin verilmemelidir.

- Türkiye 'deki NATO ve Amerikan üslerinden yapılan casusluk uçuşları durdurulmalı, AWACS' ları Konya'ya yerleştirme planı gerçekleşmemelidir.

- Ege'de, iki ülkenin hak eşitliği temelinde, barışçıl, adil bir çözüm yolu sağlamak için NATO dışında Türkiye ve Yunanistan arasında gecikilmeksizin ikili görüşmeler yoluna gidilmelidir.

- Kıbrıs'tan, Türk silahlı kuvvetleri hiç bir ön koşul ileri sürülmeksizin geri çekilmelidir. TKP, Kıbrıs'ın egemeni için i, toprak bütünlüğünü, bağımsızlığını ve bağlantısızlığını savunuyor. Adanın tümüyle askerden arındırılmasını onaylıyor. Kıbrıs'ta barışçı, adil ve kalıcı bir çözüm için, uluslararası bir konferansın toplanması ve Kıbrıs' ta iki

toplumun aralarındaki sorunları çözmek için toplumlararası görüşmelerin sürmesi yolundaki çabaları TKP destekliyor.

- Türkiye Sovyetler Birliği önerilerini desteklemeli, Orta Avrupa'ya Amerikan roketlerinin yerleştirilmesi planına karşı çıkmalıdır.

46

- Silahlanma harcamalarının aralıksız arttırılmasından vazgeçilmeli, nükleer silah taşıyabilecek Amerikan uçaklarının alımı ve yapımı planları geri çevrilmeli, askersel harcamalardan yapılacak kısıntılarla sos-yal harcamalar arttırılmalıdır.

Bu son derecede ivedi adımlar atılmadan, Türkiye'nin kendi istemi dışında bile tehlikeli serüvenlere sürüklenmesi önlenemez. TKP, ülkemizin bölgede bir gerginlik etkeni değil de bir barış etkeni durumuna gelmesini sağlayabilmek için, her şeyden önce, NATO'dan çıkılmasını, Amerikan üslerinin sökülmesini, tüm ikili kölelik anlaşmalarının yırtılmasını vazgeçilmez koşul sayıyor. Bloksuz ve barış yanlısı bir Türkiye tüm komşularıyla gerçekten dostluk ilişkileri kurabilir ve bugün içinde kıvrandığı derin ekonomik sosyal zorlukları aşmakta yepyeni olanaklara kavuşabilir. Bu ise, ülkemizde halkın özgürlüğü, demokratik hakları için sağlam bir temelin oluşması demektir.

Biz şimdi milyonlarca barış yanlısı yurttaşımıza sesleniyoruz: Barış istiyorsanız onun uğrunda NATO'ya ABD köleliğine ve diktatörlüğe karşı savaşın' NATO'suz ve cuntasız özgür bir Türkiye bölgede barışın

başlıca kalelerinden birisi olacaktır. Demokrasi istiyorsanız, onu yok eden cuntanın baş destekçisi ABD emperyalizmine karşı savaşın! İş, ekmek, toprak istiyorsanız, ulusal fonların aslan payının silahlanma harcamalarına gitmesine yol açan NATO üyeliğine, silahlanmaya karşı çıkın!

47

1961 Anayasasının yırtılmasına karşı, referandumda cuntaya bir darbe indirmek için:

Önümüzdeki kısa erimli dönemde cuntaya karşı savaşım anayasa savaşında odaklaşıyor. Cuntanın halkımıza gerici bir anayasa dayatmak istediğinden en geniş demokrasi güçlerinin artık hiçbir kuşkusu yoktur. Anayasa savaşımında cunta ve onunla işbirliği yapan sivil gericilikle, en geniş demokrasi güçleri nesnel olarak karşı karşıya geliyor. 1961 Anayasasının yırtılmasına karşı, demokratik bir anayasa için savaşım günceldir.

Cuntanın referandumundan "Hayır" sonucu alınabilir mi? Biz bu soruyu "Evet" diye yanıtıyoruz. Böyle bir potansiyel vardır. Eğer en geniş demokrasi güçleri birleşir, somut savaşıma atılırlarsa, yığınlar cuntanın anayasasına "Hayır" diyeceklerdir. Halkın cuntanın anayasasına "Hayır" demesi, yığınların cuntanın varlığına "Hayır" demesidir. Ülkemizde yeni bir evre, güçler oranında yeni bir durum demektir.

Cunta kendi anayasasına "Hayır" diyecek güçleri tutukluyor. Özgürce "Anayasaya Hayır" deme haklarını bile çiğniyor. O nedenle referandum öncesinde:

-Genel af

-MHP dışındaki tüm politik partilere özgürlük, özgür politik çalışma

-Tüm sendika ve yığın örgütlerinin açılması

-Toplantı, grev hakkı

-Düşünce özgürlüğü sağlanmalıdır.

Bunlar referandum sonuçlarının halkımızın eğilimini yansıtabilmesinin minimum koşullarıdır. Bunlar yerine getirilmeden yapılacak

48

referandum sonucunda, oldu bittiyle,baskıyla, hileli sayımlarla dayatılacak anayasayı halkımız geçerli saymamakta haklı olacaktır. Gericilik, cunta eliyle, halkımıza en temel demokratik hakları tanımayan bir rejim dayatarak, demokrasi güçlerine, halkımıza barışçıl yoldan erke gelme olanaklarını tümüyle tıkamış olacaktır.

1961 Anayasasının geriye götürülmesine karşı ve ulusal demokratik bir anayasa için savaş, demokrasi güçlerini birleştirecek,yığınları savaşıma çekecek bir hedeftir. Bizce demokratik anayasanın içeriği, en geniş demokrasi güçlerinin

üzerinde anlaşabileceği bir minimum program niteliği taşımalıdır. Bu anayasa bizce ana çizgileriyle şu içeriğe sahip olmalıdır.

- Bu anayasa, ulusal bağımsızlığı temel alan, ülkeyi emperyalizmin, NATO'nun zincirlerinden kurtarmayı öngören, savaşa karşı barışı savunan bir anayasadır.
- Bu anayasa, tüm genel demokratik özgürlükleri, örgütlenme, söz, gösteri özgürlüklerini, demokratik bir seçim sistemini güvence altına alan, bu özgürlüklerin baş düşmanı faşizmi yasaklayan, Kürt ulusuna özerklik tanıyan bir anayasadır.
- Bu anayasa, toprakta büyük özel mülkiyeti yasaklayacak, demokratik toprak reformunu öngören bir anayasadır.
- Bu anayasa, işçi sınıfının, tüm çalışanların toplu sözleşme grev yapma ve sendikalaşma özgürlüğünü eksiksiz tanıyan bir anayasadır.

Ancak böyle bir anayasa halkın çıkarlarını yansıtabilir.

Ne ki, biz bunları bir ön koşul olarak öne

49

sürmüyoruz. Diğer demokrasi güçlerinin somut önerilerini tartışmaya hazırız.

TKP, gerici cunta rejimine karşı en geniş demokrasi güçleriyle en minimum hedefte birleşmeye hazır olduğunu, "1961 Anayasasının yırtılmasına karşı" alt sınırını çizerek gösteriyor.

Biz, cuntanın "ülkeyi 12 Eylül öncesine döndürmeyecek bir Anayasa" demagojisine şöyle yanıt vermeliyiz: Evet' 12 Eylül öncesine dönülmemelidir. Ama cunta halkı 12 Eylül öncesinden de gerilere götürmek istiyor. 12 Eylül'e dönmek istemeyen, cunta anayasasına "Hayır" demelidir.' Cunta anayasası 24 Ocak politikasını, ABD köleliğini garantiye alan, 12 Eylül öncesini de aratacak bir polis devleti dayatma çabasıdır.

Yığınlar cunta rejiminden, 24 Ocak politikasından, baskı ve zorbalıktan, özgürlüklerin elinden alınmasından derin bir hoşnutsuzluk duyuyor. Biz yığınlara enerjik bir şekilde cunta anayasasına "Evet" demenin, işsizliğe, yoksulluğa, topraksızlığa, konutsuzluğa, doktorsuzluğa, düşük ücrete, yıkıma "evet" demek olduğunu, sendikal hakların, politik hakların yokluğuna "evet" demek olduğunu göstermeliyiz. Onlara, cunta Anayasasına""evet" demenin, nükleer bir savaşta yok olma, ABD çevik kuvvetleri yüzünden serüvene sürüklenme tehlikesine "evet" demek olduğunu göstermeliyiz.

Şu anda cuntaya karşı kolay bir referandum başarısı kazanılacağı yolunda en küçük bir kanı yaratmak, "referandumu bekle!" türünden zararlı bir yasalılık, pasifizim olur.

Eğer işçiler, emekçiler, aydınlar şimdiden cuntanın her baskısına, sömürünün her türüne

karşı, en küçük de olsa, çiğnenen her hakları için, her olanakta eyleme geçme yolunu tutmazlarsa, referanduma savaşıarak hazırlanmazlarsa, cuntanın,işbirlikçi tekelci burjuvazinin bir kez daha utku kazanmasına engel olamazlar.(x)

İdamlara, işkencelere karşı tüm politik tutuklulara genel af için:

Bugün, onbinlerce yurtsever,faşist tipi toplama kamplarında uygulanan insanlık dışı işkence ve baskı altında, can güvenliğinden bile yoksun olarak cunta zindanlarındadır. Bir çok ilerici örgütün üyeleri gibi,TKP'nin tutuklanan üye ve sempatanları da işkencede sakatlandı ve öldürüldü.

Bununla birlikte, TKP üyeleri ve onlarla işbirliği içinde olan öteki devrimci tutuklular, buldukları ağır duruma bakmaksızın, tüm politik tutukluların zindandaki koşullarını iyileştirmek, faşist hapishane komutanlarının zorbalıklarını önleyebilmek için gereken önlemleri almak (her baskıyı dışarıya duyurmak, baskıya neden olan muhbirlerle karşı önlem almak, direnişlerde bölücü ve kışkırtıcıların etkinliğini kırmak, zamansız, hazırlıksız sözde direnişlere karşı uyarıda bulunmak, hasta tutukluları korumak vs.) için elden geleni yapıyorlar. Mayıs-Haziran aylarında İstanbul Metris cezaevinde gerçekleştirilen direniş tutuklu yurtseverlerin,en güç koşulda bile, savaşımı sürdürdüğünü kanıtlıyor.

(x)Bu iki alt bölümdeki bazı yerler,TKP MK Plenumu raporundan çoğu zaman olduğu gibi aktarılmıştır.

Siyasi polisin, MİT'in amansız işkenceleri altında kendisini ve yoldaşlarını suçlayıcı ifadelerle zorlananlar da için de, parti sempatzanı olsun olmasın -faşistler dışında- tüm tutukluların eylem birliği için çalışmak, cuntanın yurtsever kadroları zindanda dize getirmesini, çürütmesini, çökertmesini önlemenin temel koşuludur. Komünlerin birleştirilmesi, parasal dayanışmanın ortak örgütlenmesi, cuntaya karşı direniş ruhunun canlı tutulmasını, tutukluları birbirine düşürme oyunlarının bozulmasını Bağlıyacaktır. Kuşkusuz, her şeyden önce, komünist ve öteki ilerici güçlerin, tüm politik tutuklularla ortak bir dayanışma örgütlemeleri gerekiyor. Gözaltında, tutukevinde ve yargılama sırasında ortaya çıkan gerçekleri, yapılan baskıları, tüm gelişmeleri birlikte sergilemek, bu amaçla enformasyon alışverişini sağlamak, tutuklular üstündeki her baskıya birlikte karşı koymak, tüm tutuklulara ve ailelerine yardım amacıyla ortak fonlar yaratmak olanaklıdır. TKP, tüm olanaklarıyla böylesi bir ortak çabayı desteklemeye hazırdır. En önemlisi, özellikle 52 DİSK yöneticisiyle gerçekleştirilen geniş uluslararası dayanışma hareketini, şimdi, tüm politik tutuklular için genel af amacıyla genişletmek de zorunluktur. Özellikle idamlara karşı aktif bir savaşım vermek için, komünistler herkesle işbirliğine hazırdır. Bu amaçla, ülke dışında yürüyen eylemlerin yanı sıra her şeyden önce, ülke içinde koşullara uygun bir biçimde bir protesto hareketi yaratmanın yollarını birlikte aramak gerekir. Bu yöndeki

savaşım için bugün bile yasal olanakların yaratılması sanıldığından çok daha geniştir. Onbinlerce tu-

52

tuklunun ailesi ve çevresi, büyük bir yığın oluşturuyor. Daha şimdiden tutuklu yurtseverlerin ana,baba, eş ve çocukları cuntanın zorbalığına karşı değişik eylemlere koyulmaya başlamıştır.TKP, bu tür eylemleri var güçle destekliyor. DİSK'e konan yasağa karşı,sendikal hak ve özgürlükleri yeniden kazanmak, sendikal birliği kurmak için:

Komintern'in VII. Kongresi'nde Dimitrof, geniş bir halk cephesinin "proletaryanın birleşik cephesi temeline dayanması" gerektiğini belirtti. Ülkemizde bugün özellikle işçi sınıfının sendikal alandaki eylem birliği yaşamsal önem taşıyor. Bugün Türkiye işçi sınıfı tarihinin en amansız sömürsüyle karşı karşıyadır. Örneğin 1963'de 17,9 TL olan gerçek ücret, aynı hesaplamayla bugün 13 TL'ye düşmüştür.

Cuntanın, ekonomik bunalımı çözmekte uğradığı başarısızlık, (bunda en önemli bir etken de ABD emperyalizminin dümen suyunda,bütçenin yarısına yakını yutan silahlanma harcamalarıdır) onu işçi sınıfı üstündeki sömürüyü zorbalıkla artırma yoluna daha çok itiyor. O nedenle, cunta, DİSK üstündeki yasağı sürdürüyor, yöneticilerini idamla yargılıyor,binlerce DİSK militanını koğuşturuyor ve Türk-İş üyelerini baskı altına alıyor.

Öte yandan o, referanduma sunacağı gerici anayasada işçi sınıfının sendikal hak ve özgürlüklerini kökten budama kararındadır.

Bu somut ekonomik, politik durum, işçilerin birliği için en önemli temeli oluşturuyor,

TKP, sendikal hareketin birliği için geçtiğimiz yıl yapılan MK Plenumunda önemli ka-

53

rarlar aldı. Her şeyden önce söz konusu olan, cuntanın kapattığı DİSK'in üstündeki yasağa karşı koymak ve özellikle DİSK yöneticilerinin idam istemiyle yargılanmasına ve bir kısmının - yurtdışında sürgüne mahkum edilmesine karşı geniş bir dayanışma kampanyası örgütleme oldu. "52'lere özgürlük" belgisi altında yapılan ve tüm sendikal hak ve özgürlüklerin savunulduğu, cuntanın tüm işkence, idam ve baskılarının sergilendiği bu kampanya,cunta koşullarındaki ilk büyük eylem ve ilk sonuç alıcı girişim oldu.

Son Mayıs Plenumunda altı önemle çizilen bu başarılı kampanya, cuntanın uluslararası düzeyde yalıtılmasını hızlandırdı,ülkede cuntaya karşı özellikle DİSK yöneticilerinin yargılanmasına karşı açık yasal bir muhalefetin belirmesine neden oldu. Bu kampanya,aynı zamanda, ABD emperyalizminin Polonya sorununda iki yüzlü tutumunu açığa vurmakta da büyük bir rol oynadı.

Komünistler, kuşkusuz yalnızca DİSK'le dayanışmayla yetinmediler. Onlar, fabrikalarda, işyerlerinde, günlük savaşlarında DİSK üyesi işçilere ellerinden gelen tüm güçle yardım ettiler. Bir dizi fabrikada son derecede basit istemler temelinde de olsa ortaya çıkan direnişlerde aktif yer aldılar. İllegal,yarı-legal sendika komitelerinin örgütlenmesinde metal,tekstil,Belediye,yol,kimya,banka işçilerine yol gösterdiler. Karabük Demir Çelik, Defterdar Sümerbank, Gülok, Nasaş işçilerinin direnişleri, sendikal savaşımın cunta koşullarında da sürdürülebileceğini kanıtladı. Geçtiğimiz 1 Mayıs'ta, bir dizi fabrikanın öncü işçileri, DİSK ve Türk-İş'e bağlı işçilerin bir grubu ortak bir bildiri yayınladı-

54

lar. ve bunu gizlice dağıttılar. Elbette, tüm bu anlatılanlar,henüz işçi sınıfı sıralarında geniş bir eylemliliği göstermiyor.Buna karşılık,eğer işçilerin sendikal eylem birliği sağlanabilirse, bugünkü durumun değişebileceğini, gösteriyor.

Komünistler,bugünkü koşullarda,fabrikalarda, işyerlerinde değişik politik görüşten işçilerin yarattıkları illegal sendika komitelerini, bunların DİSK geleneğini canlı tutan kararlı savaşım çizgisini var güçle destekliyor ve daha da güçlendirmek için çalışıyorlar.

Bununla birlikte,partimizin 1981 MK Plenumu, sendikal hareketin örgütsel perspektifi hakkında komünistlerin kendi bağımsız

konumlarını formüle etti.Bize göre, geleceğe yönelik "illegal sendika" planı, yalnızca bilinçli sendika militanlarının kendi kendilerini yalıtılmasına yol açar. O nedenle, TKP, DİSK üyesi işçilerin bir yandan sözü edilen gizli, yarı gizli sendika komitelerinde günlük savaşımları sürdürmek için çalışırken, öte yandan mümkün olan her biçimle (üye olmaktan,Türk-İş sendikalarının dayanışmasını sağlamaya, gerici yönetimli olmayan Türk-İş sendikalarına belki gizlice kesenek vermekten, o sendikaların eğitimlerine katılmaya kadar vs.) Türk-İş çatısı altında legal sendikal olanaklardan da yararlanmaları önerisini destekledi.(1981 Plenum Raporu s.35)

Eğer günümüzün zorunlu bu ikili örgütsel çalışması uyumlu bir biçimde yürütülebilirse, gelecekte, Türkiye işçi sınıfının sendikal birliğini sağlamanın nesnel ve öznel temelleri hazırlanmış olacaktır. TKP MK Plenumu, gelecekteki sendikal birlik hakkında

55

biricik doğru görüşü de (geçmişteki sekte görüşü, yani birlik yalnız DİSK'de olur görüşünü aşarak) formüle etti: "Tüm sendikalı işçiler, en aşağıdan yukarıya doğru, kendi seçtikleri delegelerle,özgür birlik sendikalarını yaratmalı, DİSK, Türk-İş bölünmesine özgürce son vermelidirler", (agy) Belli ki böyle bir birlik cuntaya,sendika düşmanı tüm engellere karşı çetin savaşımın sürecinde gerçekleşebilir. Yine çok açık ki, gönüllü bir birlik,

DİSK'e bağı sendikaların üstündeki yasağın kalkmasını, her işkolunda DİSK ve Türk-İş'e bağı sendikaların eşit haklılıkla birleşme sürecini başlatmalarını gerektirir.

Sıralarında işçi sınıfının çıkarlarını savunan çok önemli güçleri de barındıran, Türkiye'nin sayıca en güçlü sendikal örgütünün cunta koşullarında varlığını sürdürmesi, elbette bir yanıyla, Türk-İş yönetiminin hıyanete varan uzlaşmalarının bir sonucudur. Ama öte yanıyla bu durum, Türk-İş'in eylem göstermese bile, yasal varlığını sürdürmesi, milyonlarca işçi için bugünkü ağır baskı koşullarında gerçekten çok değerli bir yasal olanaktır. Bu öylesine açık bir gerçektir ki, sendikal hareketle ilgisi olmayan nice aydın, yazar, gazeteci bile, Türk-İş' in bu yasal varlığını, cunta üstündeki baskı unsuru olmak için kullanmayışını, bugünkü koşullara değil, haklı olarak yönetimin hıyanetine bağıyor. Eğer, DİSK üyesi deneyimli işçilerle, Türk-İş üyesi işçilerin ister Türk-İş çatısı altında birliği, ister, daha dolaylı bir birliği olsun gerçekleşseydi, kuşkusuz iki yıla yakın bir süredir Türk-İş böylesine eylemsizliğe sürük-

56

lenemez ve faşizm yanlısı ve AP yanlısı öğelerin konumları yönetimde böylesine güçlenmezdi.

Sendikal hareketin birliği ve cuntanın ağır baskılarından kurtarılması, işçi sınıfının ekonomik, sosyal, politik haklarının

yeniden kazanılması savaşında, CHP'li işçilerle komünist işçiler, öteki sol güçleri izleyen işçiler arasındaki işbirliği güncel bir önem taşıyor. Bugün cuntanın kapatmadığı tek büyük sendikal konfederasyon olan Türk-İş içinde ortaya çıkan yeni durum, böylesi bir işbirliğini yalnız zorunlu değil, olanaklı duruma getirmiştir. Son kongrede, açıkça tekelci çevrelerin adamı olan AP'li Yılmaz ve diğerlerinin Türk-İş yönetimini ele alması, Türk-İş'i keskin bir ikileme karşı karşıya getirmiş bulunuyor: Türk-İş ya cuntayla birlikte tekellerden yana Türk-İş üyesi işçilerin çıkarlarına karşı, ya da cuntaya ve tekellere karşı, işçi sınıfının çıkarlarından yana bir çizgi, izlemek durumuyla karşı karşıyadır. Bu gelişmeyi belirleyecek olan ise, her şeyden önce bu konfederasyon içindeki CHP'li ve komünist işçilerin, öteki sol görüşlü işçilerin birliği, hangi politik görüşten ve partiden yana olursa olsun tüm Türk-İş üyelerinin birliği ve savaşımıdır. Bu savaşımın tüm ülke içinde başarıyla yürütülmesi için, Türk-İş üyelerinin, DİSK üyesi işçilerle kardeşçe bağlarının kurulması, bu iki konfederasyona bağlı üyelerin tek cephede birleşmesi zorunluktur. Şimdi,ivedilikle, kapatılan DİSK'in ve bağlı sendikaların üstündeki yasağın kaldırılması, bu sendikaların yargılanan ve yurt dışında sürgüne mahkum edilen yöneticilerinin özgürlüğü,cunta-

nın çiğnediği tüm sendikal özgürlüklerin eksiksiz tanınması, 1 Mayıs 'in özgürce kutlanması ve 1961 Anayasasının tanıdığı tüm özgürlüklere sahip çıkılması., ücretlerin, sosyal hakların yükseltilmesi, için savaşıma atılmak gerekiyor.

II

Ülkemizin -tüm demokratik,yurtsever politik örgütler geçmişe doğru baktıklarında genel bir başarısızlığı görebilirler.Bizim on yıllardır başaramadığımız en önemli görev, geniş bir cephenin örgütlendirilmesi dir. Bugün de, cephe sorunu hareketimizin en canlı tartışma konuları arasında baş yeri alıyor ve bu alanda bir hayli zorluklar ortada duruyor,

TKP'nin son Mayıs Plenumunda, cephe konusundaki kimi yanlış değerlendirmeler üzerinde duruldu. CHP'nin kendi soluyla işbirliğine yanaşmaması, TSİP'nin cephe platformuna anti emperyalist istemleri kategorik olarak almaması, TİP'nin eylem ve cephe birliğinin önüne politik birliği çıkarması ve Dev-Yol ile öteki sol grupların cephenin yalnız devrim hedefinde birleşenlerden oluşacağı yolunda görüşler öne sürmesi partimizce eleştirildi. Kuşkusuz, tüm bu parti ve hareketlerle dostça bir diyalog içinde cephe sorununu tartışmaya komünistler her zaman hazırdır. Kaldı ki, pratik, çoğu zaman "doktriner" bir nitelik taşıyan tartışmaların yersizliğini ortaya koyuyor ve görüş ayrılıklarını giderme süreci, cun-

taya karşı omuz omuza savaşım içinde daha da geliyor. TKP, yalnız, kendi dışındaki güçleri eleştirmekle kalmıyor. Ağustos 1981 MK Plenumunda ve daha önceki Plenumlarda cephe ve eylem birliği çizgimize ters düşen sekte eğilimler açıkça .eleştirildi. Söz konusu Ağustos Plenumunda partimiz, geniş bir cephe için ortak minimum bir platformda herkesle anlaşmaya hazır olduğunu açıklamakla kalmadı. Ulusal demokratik güçlerin tek cephesinin, ancak partimizin minimum programı temelinde oluşacağı yönündeki sekte görüşleri de eleştirdi, (Rapor, 1981, s. 38)

Bizce şimdi önemli olan, cuntaya ve savaş yanlısı güçlere karşı mümkün olan en geniş cephede bir araya gelmektir, TKP, bir dizi belgesinde, bildiri ve karârlarında, bugünkü somut koşullara uygun en geniş güçleri birleştirmek amacına yarayan minimum bir platformun ana hatlarını,yazımızın ilk bölümünde özetle ele aldığımız gibi, ortaya koymuştur. Bizini kanımıza göre. bu platform, ulusun ezici çoğunluğunun çıkarlarını yansıtmaması bakımından gerçek duruma uygun düşüyor.. Bununla birlikte, yığınların nesnel çıkarlarıyla, onların öznel seçimleri arasındaki farkı unutmak yanlış olurdu. O nedenle TKP, burjuvazinin şu ya da bu kesiminin sınırlı, reformist istemlerini kimi zaman kendi nesnel çıkarlarına pek uymasa da, benimseyen yığınlara ve

onların başını çeken politik güçlere bağımlılık 'önermektedir. Bu amaçla, biz, ortaya koyduğumuz bugünkü NATO'cu, diktacı gidişe alternatif oluşturan istemlerimizin değişmez olmadığını bizimle işbirliğine hazır güçlerle tartışarak

59

bir ortak platformu benimsemeye hazır olduğumuzu her zaman açıkladık.

TKP MK Mayıs 1982 Plenumunda, bir kez daha cunta rejiminin yıkılması ve yerine ulusal, demokratik güçlerin geçici hükümetinin kurulması hedefi vurgulandı. Bununla parti, tüm cuntaya karşı güçlerle tek bir cephede ve cephenin hükümetinde ortaklığa hazır olduğunu, böyle bir hükümetin kurulması durumunda onu destekleyeceğini açıklıyor. Elbette bu açıklamayla yetinilemez. Böyle bir hükümetin önüne hangi hedefleri koyması gerektiğini -her zaman bağımlıklarımızla bu görevlerin kapsamını tartışmaya hazır olduğumuzu da belirterek kendi minimum programımıza uygun olarak açıklıyoruz. Buna göre., söz konusu hükümet, devleti köklü bir biçimde demokratikleştirme sürecini başlatmalı, derin anti emperyalist, anti tekel dönüşümler yoluna koyulmalı ve demokratik bir korucu meclis için bu yolda elverişli sosyal ve politik koşulları yaratarak seçimlere gitmelidir. Böylece parti, cunta rejimine son veren güçlerin, bununla yetinmemek zorunda olduklarını, bu anti-cunta, anti-diktatoryal

devrimi, sosyalizme açılan anti-emperyalist, genel demokratik devrim yönünde ileriye götürmelerini belirtmiş oluyor. Bu yerinde ve uyarıcı bir açıklamadır. Çünkü, eğer cunta rejimi, (gerici güçlerin erki altında sivil rejime dönüşmez de) böylesi bir hükümetin erke gelmesiyle aşılırsa, yeni bir gerici ve faşist devirmeyi önlemenin tek yolu iradeciliğe kapılmadan, aynı zamanda devrimi savunmada bırakmadan- onu ileriye doğru var güçle derinleştirmektir. Bugün elbette, erkin böyle bir hükümet tarafından ele alınması koşul-

60

ları oluşmaktan uzaktır. Bu konunun güncel olan yanı, bizim, yığınları, şimdiden köklü dönüşümlere yönelik istemler temelinde, an-ti-emperyalist, genel demokratik belgilerle savaşıma yönlendirmemiz, en küçük istemler için ortaya çıkan direnişleri köklü dönüşümlerin zorunluğunu kavratmak için kullanmamız gerekliliğidir.

Parti belli ki, devrimin sübjektif koşullarını hazırlamak için çalışmakla birlikte, cuntanın doğrudan sosyalizme açılan ileri demokratik devrimle yıkılmasını "tek yol" saymıyor. Biz, temel olarak ulusal demokratik cepheye kimler katılmışsa onlardan oluşan geniş bir cephe hükümetinden söz ediyoruz. Böyle bir hükümetin, ona katılanların bir bölümü bir halk devrimi istemese de, daha ilk adımda devrimci bir nitelik taşıyacağı açıktır. Ama, bu

hükümetin, geleneksel burjuva demokrasisine mi, yoksa bir halk erkine mi varacağı belli ki, cephenin bileşimine, o andaki güçler oranına ve dış etkenin durumuna bağlı olarak çözülecektir. Buradan çıkan sonuç şudur: Biz, geleneksel burjuva demokrasisi için savaşımlarla, (örneğin 1961 Anayasasına dönülmesi istemini öne sürenlerle) tek cephede birleşebiliriz. Biz, geleneksel burjuva demokratik her adımını destekliyoruz, onları ileriye doğru geliştirmeye çalışıyoruz.

Daha bugünden komünistler, bu yönde ciddi çabalarda bulunuyorlar, bu yıl yapılan Mayıs Plenumu anayasa referandumu öncesinde en geniş demokratik güçlere minimum bir temelde 1961 Anayasasını yırtan cunta anayasasına karşı birleşmeyi önerdi(Bundan

61

yıllar önce, Dimitrof'un önderliğindeki Bulgar Komünist Partisi, burjuva Tırnova Anayasasını faşizme karşı savunmuş ve bu belgeyle geniş güçleri birleştirmişti).

Plenum aynı zamanda, bir de "ulusal demokratik anayasa" belgisini onayladı. Bu belge ile öne konan istemler, anti-empyrist, demokratik nitelik taşıyor. Örneğin bunlar, NATO'dan çıkmayı, ekonomik bağımsızlığı, tekellere karşı bir devletçiliği, Kürt ulusuna bölgesel özerkliği, TKP'ne, tüm politik partilere, DİSK'e, tüm sendikalara özgürlüğü vb. içeriyor.

Bu istemleri, biz, Türkiye'nin derin bunalımlardan çıkışı için zorunlu olan biricik alternatif olduğu kanısıyla savunuyoruz. Bu istemler, ulusun ezici çoğunluğunun çıkarlarını yansıtıyor. TKP, işçi sınıfının, sınıfsal bağlaşıklık istemini birinci olarak, bu istemlerin aralıksız propagandası yoluyla, ikincisi, yığınların günlük savaşımaları temelinde kendi öz deneyleriyle, bu istemleri kavramalarına yardımcı olmak yoluyla, üçüncüsü, yığınların arasında etkinlik sağlayan küçük burjuva ve burjuva demokrat örgütlerle ortak bir platformda işbirliği yapmaya hazır olduğumuzu ' açıklayarak ve dördüncüsü, bunlarla her fırsatta eylem birliği yapmak, yoluyla oluşturmaya çalışıyoruz. Biz yığınlara bir bakıma şöyle diyoruz: İşte gördüğünüz gibi, en yakıcı istemleriniz için (ücret, iş, işsizlik sigortası, adil taban fiyatı, vergilere karşı, konut, doktor, eğitim vs.) yürüttüğünüz savaşta komünistler sizinledir. Biz NATO'suz cuntasız bir ülke istiyoruz, çünkü sizin istemleriniz ancak ulusal demokratik güçlerin ortak hükümetince başarılacak köklü anti-emperyalist,

62

demokratik dönüşümlerle tam olarak karşılanabilir. Ve eğer, pek çoğunuzun desteklediği öteki partiler, bizimle görüşmeye, işbirliğine razı olurlarsa, biz onlarla ortak amaçlarda anlaşmaya hazırız.

Şurası açıktır ki, parti yığınlar arasındaki bu çalışmayı ne denli başarılı yürütürse, gericilik koşullarında, yığınlara seslenmenin yeni yollarını ne denli başarıyla bulup çıkarırsa, öteki politik güçler yığınların baskısıyla istemlerini daha ileriye götürecektir, yığınların baskısı ne denli az olursa, bu istemler o ölçüde burjuvazinin kendi çıkarlarıyla sınırlı kalacaktır. Bu da partimizin bugünkü zor koşullarda bile "yığınlara" belgisiyle hareket etmesinin bağlaşıklık ve cephe sorunundaki kilit önemini gösteriyor.

Kanımızca, olası bir politik bağlaşığımızın henüz bizimle yürümeye hazır olmadığı ve bizim de onu zorlamaya yeter güçte olmadığımız koşullarda, politik blok kurmayı, istemler üstünde sürekli "indirim" yapmaya bağlamak, sorunu masa başında çözmeye çalışmaktır. Oysa bizimle işbirliğine hazır olmayan ama bizim de bir ölçüde katıldığımız istemleri de savunan böylesi bir olası bağlaşığı desteklememizin önünde aslında hiç bir engel yoktur. Ne ki, bu desteği verirken, partinin gerçekçi bir biçimde saptadığı kendi minimum platformunu sürekli bir biçimde savunması da zorunluktur. Açıktır ki, bizim dışımızdaki politik örgütler, partimizin programını, yakın ve uzak amaçlarını çok iyi biliyorlar. Çünkü biz amaçlarımızı kimseden gizlemedik, gizlemiyoruz. O nedenle, örneğin, NATO'ya karşı

istemlerden vazgeçince, bu gibi örgütlerin (diyelim CHP'nin) işbirliğine yanaşacağını sanmak, eğer bilinçli bir reformist sapma değilse, düpedüz saflık olur. Komünistler, istemlerle masa başında oynayarak değil, işçi sınıfının sıralarındaki etkinlikleriyle işçi sınıfının değişik güçlerini adım adım eylem birliğine çektiklerini unutmuyorlar. Ama eğer bizim partimiz, tümüyle bugünkü aşamayı atlama anlamına gelen istemleri minimum platform diye öne sürseydi, ya da, gerçekçi istemlerimizi de onaylamayan güçlere dayatmada bulunsaydı, ya hep ya hiç deseydi, sekterlik yapardı. Mayıs Plenumunda şöyle dendi: "Biz, bunları (ulusal demokratik anayasaya ilişkin istemleri A.S.) bir ön koşul olarak öne sürmüyoruz. Diğer demokrasi güçlerinin somut önerilerini tartışmaya hazırız".

Bu kadar da değil. Bugün ülkemizde barış ve silahlanmaya karşı savaşımın önemini kavrayamayan birçok çevrenin kimi demokratik istemleri şu ya da bu amaçla savunduğu açık bir gerçektir. O nedenle, TKP, son derecede minimum bir platform da savunmaktan geri kalmıyor. Anayasa referandumu öncesinde tüm demokratik güçlere, "Genel af, MHP dışındaki tüm politik partilere özgürlük, özgür politik çalışma, tüm sendika ve yığın örgütlerinin açılması, toplantı, grev hakkı, düşünce özgürlüğü" istemleri için birlikte savaşıma yönelmeyi önerdi. Referanduma kadar geçecek süre için, bu en minimum istemler uğrunda atılacak adımlar kalıcı ve son derece geniş cepheye öncelik edebilir. Öyle olabilir ki, yalnızca bu istemler için son derecede geniş bir hareket oluşabilir. El-

bette biz ufkumuzu, bu olasılıkları ortadan kaldırmayacak ölçüde geniş- tutuyoruz.

Nedir ki, tüm bu olası geçici bağlaşıkların, henüz bizimle anlaşmaya yanaşmadıkları, cuntayla uzlaşmaya, ondan ufak tefek ödünler almaya çalıştıkları bir sırada, parti eğer, kendisini bu güçlerin düzeyine indirir ve gerçekten tutarlı bir barış ve demokrasi savaşı vermekten geri durursa, büyük bir yanlış yapmış olur. Güçler oranını ayık kafayla analiz etmeden, bu sorunları çözmek olası değildir.

Barış için, harbe, silahlanmaya karşı savaşımı ele alalım.

Partimizin, bu yazının ilk bölümünde sıralanan platformu en güncel ve ivedi istemleri içeriyor. Bizim önerilerimizden bir tekini savunanla bile her tür eylem birliğine hazır olduğumuz açıktır.

Barış uğrunda ivedi istemler için savaşımı yadsıyan, sözde "devrim"le bu sorunu çözmekten söz eden "solcu" aşırılara özgü teoriye karşı partimiz savaşıyor. Bunlar, barış için savaşın sınıfsal açıdan kavranışını da, onun günümüzde global, yani devletler ve sınıfları aşan bir sorun düzeyine yükseldiği gerçeğini de anlamıyorlar. Soruna yaklaşımları birinci bakımdan sınıf dışıdır, onlar, Sovyetler Birliği'nin barış etkeni ve emperyalizmin saldırganlığıyla savaş etkeni olduğunu, anti-Sovyetik önyargılarından dolayı anlayamıyorlar, ikinci bakımdan ise, dünyanın iki sisteme bölüdüğü ve savaşın teknolojik bakımdan

insanlığın sonu olacağı çağdaş koşulları analiz etmekten yoksundurlar. Bu sapma pratik bakımdan tehlikelidir. Çünkü, bugünkü uluslararası güçler oranı, eğer ülkemizde de

65

elverişli bir iç güçler oranı yaratılabilirse, Türk egemen sınıflarının ezici Çoğunluğunu bugünkü ABD yönetiminin saldırgan politikasına karşı gerçekçi konumlara yöneltmeyi reel bir olanak durumuna getiriyor. Pratikte, bu, bizim, egemen güçler arasındaki bu alanda ortaya çıkan en küçük eğilim farklarına dikkat ayırmamızı sağlayan, böylece barış savaşının alanını sürekli, genişletmemize olanak veren önemli bir analizdir. Ne ki, burada, barış istemlerini yalnızca burjuvazinin gerçekçi kanadının düzeyine indirmek gerekmez.

Tek tek öne çıkarılacak somut barış yanlısı güncel istemler ya da belgiler ile, sürekli olarak savunacağımız partinin minimum barış platformunu birbirine karıştırmamalıyız. Pratikte bu barıştan yana, anti-empyralist istemlerin alanını sürekli daraltmak oluyor.

Elbette bugün, bir yandan Sovyetler Birliği'nin barış önerilerinin kamuoyunca desteklenmesi için aktif çabalar harcarken, öte yandan, geniş güçleri, ABD "çevik kuvvetlerini" ülke topraklarından yararlandırma planına karşı, topraklarımızın nükleer silahlardan ve depolardan arındırılması, askersel harcamaların kısılması için eyleme çekmek için çalışmalıyız.

Ne ki, TKP'nin yığınlara ve bağlaşıklarına kendi bütünsel barış yanlısı programıyla gitmesini, bu programa örneğin, NATO'dan çıkmayı, Kıbrıs'tan askerleri çekmeyi vb. almasını elbette engellemez.

TKP, bugün her şeyden önce, Türkiye'nin emperyalist serüvenlere sürüklenmesini önlemek ve güzel yurdumuzu emperyalist blok politikasından NATO'dan kurtarmak, tüm bölge-

66

de bir barış etkeni durumuna getirmek için savaşıyor. Burada akla şu soru geliyor: Örneğin NATO'dan çıkmak ve üsleri sökmek, ABD ile bağlanmış ikili kölelik anlaşmalarını yırtmak gerçekçi bir istem midir? Türkiye'nin biri batıda Yunanistan, ötekisi doğuda İran olmak üzere iki komşusunda olan bitenleri incelemek bu açıdan yararlı olacaktır. Bizce, Türkiye'nin bölgedeki durumu, onun emperyalizm için önemini biteviye artırsa bile, buna ters eğilim de geliyor. Yani Türkiye'nin blok politikası izlemesi giderek daha geniş sınıf ve katmanların çıkarlarını zedeliyor. Emperyalizmle Türkiye arasındaki çelişkilerin keskinleşme olasılıklarını artırıyor. NATO içi denge yoluyla sözde özerklik elde etme yönünde son 15 yıl boyunca izlenen politikanın iflası da, şimdi Türkiye'yi, şu ikileme karşı karşıya bırakıyor: Ya, tümüyle NATO'nun baş patronu ABD emperyalizminin dümen suyunda ulusal güvenliğini tehlikeye atmak, ya da bloksuz bir dış politika seçmek... Her

fırsatta, blok politikasının Türkiye'ye getirdiği büyük zararları yığınlara anlatmak, bu ikilemi çözmek için gerekli olan elverişli bir güç dengesi yaratma savaşıdır. Bir de bloksuz ülkelerin uluslararası ilişkilerde sürekli artan rolü ve saygınlığı, özellikle sosyalist ülkelerin barışçıl girişimleri bloksuzluk düşüncesini güçlendiriyor. Soruna teorik açıdan bakıldığı zaman da blok politikasına, NATO'ya karşı savaşımın gerçekçi niteliği anlaşılabilir. Bu belge, devrimci sürecin bugünkü aşamasını atlamıyor. NATO'dan çıkan bir Türkiye'de bugünkü

67

kapitalist ilişkiler sürmeye devam edecektir. Dahası, onun gelişme olanakları örneğin silahlanma harcamalarındaki azalmanın sonucu daha da genişleyecektir. Komşu ülkelerle karşılıklı yarar temelinde çok daha yoğun ekonomik ilişkiler kurma yolları açılacağı için Türkiye dış ticaretindeki büyük kayıpları önleyebilecektir vs. Demek ki, NATO'dan çıkılması kapitalizm çerçevesinde kalan gerçekçi bir istem oluyor.

Elbette böyle bir istemin gerçekleşmesi, çetin savaşları gerektirir. Büyük olasılıkla, bir dizi devrimci başkaldırı olmadan, NATO'nun güney doğu zincirini kırmak olanaksızdır. Öyledir ama, hangi gerçekçi istem eğer gerçekten demokratik nitelik taşıyorsa böylesi bir savaşımı göze almayı gerektirmez? İn-sanlık için yüz karası olan komünist partisi üstündeki yasağın kaldırılması uğrunda savaşımın nelere mal

olduğunu düşünün. Daha ikinci yıldaki kutlamada onlarca işçinin, yurtseverin katledildiği 1 Mayıs yasaklarına karşı savaşımı anımsayın! Eğer "gerçekçi" istemi, yığınlara savaşmadan elde edebilecekleri, ya da çok az bir gayretle kazanabilecekleri hedefler gibi görürsek, hem gerçekçi olamayız (çünkü savaşmadan elde edilebilecek hiç bir hak yoktur, olamaz), hem de istemlerimizdeki asıl devrimci özü boşaltarak, onlar uğrunda yığınların savaşma zorunluğu düşüncesini bırakarak, bayağı reformistler düzeyine ineriz. Ama eğer, geniş bir politik blok kurma olanağı doğduğu bir sırada, sözde devrimci istemlerden ödün vermeme adına cephe programına kendi istemlerimizin girmesi için

68

dayatsaydık, diyelim ki "NATO'ya hayır" yerine burjuva reformistlerince öne sürülen "NATO'nun askersel kanadına hayır" ya da başka bir istemi "uzlaşma yok" diyerek reddetseydik, belli ki cepheyi daraltan, ya da partiyi yalıtlayan sekte bir tutuma girmiş olurduk. Belli ki, NATO'ya hayır belgisinin kendisi cepheyi daraltmaz. Bu belgiyi cepheye dayatmak, güçleri daraltır. Yığınlara zorunlu, ivedi saydığımız istemleri, onların günlük istemleri uğrundaki savaşları içinde benimsetmeli ve bir politik blok için devrimci uzlaşmalara hazır olduğumuzu açıklamalıyız. Tutumumuz böyledir.

1981 ve 1982 MK Plenumları, bize tüm demokratik güçlerle bir politik blok, tek cephe için gerekli esnek çizgiyi verdiği gibi, asıl çözümleyici olanın, Dimitrofu'n dediği gibi, yığınlar arasındaki ardıcıl,sabırlı günlük çalışma olduğunu, tepeden eylem birliği, cephe girişimlerinin, ancak tabandan eylem birliği uğrındaki çetin savaşımlarla sonuç alıcı olacağını gösterdi.Pratiğin bir çok kez sınavından geçen bu çizgi üzerinde yürüyen komünistler, tüm cephe yanlısı ilerici güçlerle birlikte, devrimci sürecin bu kilit sorununa doğru bir çözüm bulmakta gecikmeyeceklerdir.

49. SAYFAYA EK

49. Sayfada alttan 3. satırdan önce aşığıdaki paragraf girecektir:

- Bu Anayasa, ekonomik bağımsızlığı güvence altına alan, özel kapitalist tekellere karşı halk çıkarlarından yana, küçük ve orta işletmeleri yıkımdan koruyucu bir devletçiliği içeren Anayasadır.